

**Gminny Program Opieki nad Zabytkami
dla Gminy Poddebice
na lata 2017–2020**

Spis treści

1. Wstęp
 2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami
 3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce
 4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego
 - 4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami
 - 4.2. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Poddębice na lata 2017–2020 z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu
 - 4.2.1. Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007–2020
 - 4.2.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego do 2020 roku
 - 4.2.3. Program opieki nad zabytkami województwa łódzkiego na lata 2016 – 2019
 - 4.2.4. Dokumenty wytworzone na poziomie gminy odnoszące się do ochrony zabytków
 5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego
 - 5.1. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy
 - 5.1.1. Zarys historii obszaru Gminy Poddębice
 - 5.1.2. Zabytki nieruchome
 - 5.1.3. Zabytki ruchome
 - 5.1.4. Zabytki archeologiczne
 - 5.2. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków
 - 5.3. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy
 6. Ocena stanu dziedzictwa. Analiza szans i zagrożeń
 7. Założenia programowe
 - 7.1. Priorytety programu opieki
 - 7.2. Kierunki działań i zadania
 8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami
 9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami
 10. Źródła finansowania opieki nad zabytkami
 11. Realizacja i finansowanie przez Gminę Poddębice zadań z zakresu ochrony zabytków
- Aneks 1
- Aneks 2

1. Wstęp

Ochrona szeroko rozumianego dziedzictwa kulturowego jest integralnym elementem polityki Rzeczypospolitej Polskiej. Istotne jest zatem, aby zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami były obecne w polityce realizowanej na płaszczyźnie samorządu. Wyrazem troski samorządów o lokalne dziedzictwo, ale także wymogiem ustawowym, są gminne programy opieki nad zabytkami.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Poddębice na lata 2017–2020 stworzony został na podstawie *Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Poddębice*. Treść tego dokumentu, jego zakres i struktura uwzględniają wytyczne zawarte w wydanym przez Narodowy Instytut Dziedzictwa opracowaniu pt. *Gminny program opieki nad zabytkami. Poradnik metodyczny*.

Przedmiotem niniejszego dokumentu jest dziedzictwo kulturowe z terenu Gminy Poddębice, a w szczególności zabytki nieruchome, ruchome, archeologiczne, zabytki w zbiorach muzealnych oraz krajobraz kulturowy i dziedzictwo niematerialne. Z kolei celem *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Poddębice na lata 2017–2020* jest określenie kierunków działań w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami oraz wskazanie sposobu realizacji tych działań, przy uwzględnieniu kwestii organizacyjnych i finansowych. Poczynione w tym względzie ustalenia powinny znaleźć swoje odbicie w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego Gminy Poddębice. *Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Poddębice na lata 2017–2020* jest dokumentem holistycznie ujmującym problematykę ochrony i opieki nad gminnymi zabytkami, będącą komplementarnym elementem działań podejmowanych przez władze Gminy na rzecz jej zrównoważonego rozwoju. Niniejsze opracowanie stanowi również podstawę dla samorządu w budowaniu świadomości społecznej dotyczącej dziedzictwa oraz realizacji jego roli, jako inicjatora aktywności lokalnej społeczności w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Wspólna historia, tradycja i dziedzictwo kulturowe są bowiem spoiwem integrującym lokalną społeczność, konstytuującym jej tożsamość i odrębność.

2. Podstawa prawna opracowania gminnego programu opieki nad zabytkami

Podstawę prawną do opracowania *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Poddębice na lata 2017–2020* stanowi ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446 z późn. zm.), zwana dalej *ustawą o ochronie zabytków i*

opiece nad zabytkami.

Zgodnie z art. 87 ust. 1 tejże *ustawy* gminny program opieki nad zabytkami sporządza wójt (burmistrz, prezydent miasta) na okres 4 lat. Następnie, po uzyskaniu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, program przyjmuje rada gminy (art. 87 ust. 3 *ustawy*). Przyjęty program ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym (art. 87 ust. 4 *ustawy*), a z jego realizacji wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia radzie gminy (art. 87 ust. 5 *ustawy*).

Art. 87 ust. 2 omawianej *ustawy* wyszczególnia cele gminnego programu opieki nad zabytkami:

- 1) *Włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;*
- 2) *Uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;*
- 3) *Zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy ich stanu zachowania;*
- 4) *Wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;*
- 5) *Podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami;*
- 6) *Określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;*
- 7) *Podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.*

3. Uwarunkowania prawne ochrony i opieki nad zabytkami w Polsce

Problematyka zachowania dziedzictwa kulturowego została ujęta w polskim prawodawstwie, korespondującym z ratyfikowanymi przez Rzeczpospolitą Polskę międzynarodowymi aktami prawnymi.

Ochrona i opieka nad zabytkami jest konstytucyjnym obowiązkiem państwa (art. 5 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*). W art. 6 ust. 1. *Konstytucji RP* państwo zobowiązuje się do upowszechnia oraz stwarza warunków równego dostępu do dóbr kultury, która jest źródłem

tożsamości narodowej i trwania narodu.

Podstawowym dokumentem regulującym zasady ochrony i opieki nad zabytkami jest *ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Określa ona czym jest zabytek i wskazuje na formy jego ochrony. Jednocześnie reguluje zasady związane z prowadzeniem prac przy zabytku i ich finansowania.

W art. 3. *ustawy* sformułowano definicję zabytku. Zabytek jest to *nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną bądź naukową*.

Zabytkiem archeologicznym, w myśl *ustawy*, jest *zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną bądź podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem*.

Warto przytoczyć również art. 4 *ustawy*: *Ochrona zabytków polega na podejmowaniu przez administrację publiczną działań mających na celu:*

- *zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie,*
- *zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków,*
- *udaremnienie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków,*
- *przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę,*
- *kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków,*
- *uwzględnienie zadań ochrony w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.*

Z kolei opieka nad zabytkiem, jak wskazuje art. 5 *ustawy* *polega na działaniach właściciela lub posiadacza, które mają na celu zapewnienie warunków:*

- *naukowego badania i dokumentowania zabytku,*
- *prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku,*
- *zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie,*
- *korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości,*
- *popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury.*

Zgodnie z art. 6 *ustawy* Ochronie podlegają wspomniane wcześniej zabytki nieruchome, ruchome i archeologiczne. Trzeba jednak pamiętać, że do tych grup należy szeroka gama typów obiektów historycznych, wśród nich są nie tylko kościoły, pałace czy obrazy. Ustawa nakazuje chronić i dbać o stan i zachowanie oprócz historycznych budynków, także parków, układów przestrzennych, cmentarzy, krajobrazów kulturowych, budownictwa obronnego, miejsc upamiętniających wydarzenia historyczne, kolekcji, numizmatów, pamiątek historycznych, wytworów techniki, materiałów bibliotecznych, instrumentów muzycznych, obiektów etnograficznych, przedmiotów upamiętniających jakąś osobę bądź wydarzenie, wszelkich zabytków archeologicznych, a także nazw geograficznych, historycznych lub tradycyjnych obiektu budowlanego, placu, ulicy czy jednostki osadniczej.

Omawiana *ustawa* (art. 7) wymienia następujące formy ochrony zabytków:

- *wpis do rejestru zabytków,*
- *uznanie za pomnik historii,*
- *utworzenie parku kulturowego,*
- *ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.*

Rada gminy może, po zasięgnięciu opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków, na podstawie uchwały utworzyć park kulturowy w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej. Na jego terenie lub części mogą być ustanowione zakazy i ograniczenia dotyczące prowadzenia robót budowlanych, działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej i usługowej. Ograniczenia te dotyczą również zmiany sposobu korzystania z zabytków nieruchomych, umieszczania tablic, ogłoszeń reklamowych, napisów i innych znaków niezwiązanych z ochroną parku kulturowego oraz magazynowania i składowania odpadów. Ograniczenia te nie dotyczą znaków drogowych i znaków związanych ochroną porządku i bezpieczeństwa publicznego, jak również znaków umieszczanych na zabytkach informujących o tym, że podlegają ochronie (art. 12. ust. 1. *ustawy*).

Gmina w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego uwzględni w szczególności ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia, innych zabytków nieruchomych

znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków i parków kulturowych. We wspomnianych dokumentach należy wziąć pod uwagę ustalenia gminnego programu opieki nad zabytkami. Projekty i zmiany w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego wymagają uzgodnienia z wojewódzkim konserwatorem zabytków. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta prowadzi gminą ewidencję zabytków w postaci zbioru kart. Jest ona niezbędna do wykonania gminnego programu opieki nad zabytkami.

Również art. 7 ust. 1, pkt 9 *Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 446) nakłada na gminy obowiązek opieki nad zabytkami.

W *Ustawie z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 778 z późn. zm.) określono zasady, na jakich włącza się problematykę ochrony dziedzictwa kultury w dokumenty decydujące o ładzie przestrzennym gmin, powiatów czy województw. Ustawa stwierdza nie tylko, jakie elementy z tym związane, powinny znaleźć się w ramach tych opracowań, ale także zawiera nakaz uzgadniania tych zapisów z wojewódzkimi konserwatorami zabytków.

Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 290 z późn. zm.) również zawiera odniesienia do zabytków. Prawo budowlane nie narusza przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w odniesieniu do obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków oraz obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską na podstawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Odstępstwa od norm budowlanych można uzyskać dla projektów związanych z pracami w obiektach wpisanych do rejestru zabytków. Występuje się o nie do ministra infrastruktury i budownictwa. Do wniosku wymagana jest pozytywna opinia wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Prowadzenie robót budowlanych przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, zgodnie z art. 39 ust. 1 *Prawa budowlanego*, uzyskania od właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków pozwolenia na prowadzenie tych robót. Należy nadmienić, iż pozwolenie to jest wymagane przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę.

W przypadku obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków pozwolenie na budowę lub rozbiórkę wydaje właściwy organ w uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 672 z późn. zm.) określa, że ochronę zabytkowych parków i ogrodów należy prowadzić zgodnie z zapisami ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2015 r. poz. 1651, 1936) określa sposoby ochrony przyrody. Jednym z nich jest stworzenie parku krajobrazowego. Projekt uchwały, która określa dla niego plan ochrony, musi być zaopiniowany przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Tego samego wymaga stworzenie stref ochrony krajobrazu. Wycinka drzew i krzewów wymaga pozwolenia jeżeli znajdują się one na obszarze wpisanym do rejestru zabytków.

Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 1774 z późn. zm.) zezwala na sprzedaż, zamianę, darowiznę, oddanie w użytkowanie wieczyste lub wniesienie jako wkładu niepieniężnego do spółki, a będących własnością Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, nieruchomości wpisanej do rejestru zabytków za zgodą właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Zasady ochrony zabytków znajdujących się w muzeach, bibliotekach i archiwach znajdują się w oddzielnych przepisach:

- *Ustawie z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach* (tekst jedn.: Dz.U. z 2012 r. poz. 987 z późn. zm.),
- *Ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach* (tekst jedn.: Dz.U. z 2012 r. poz. 642 z późn. zm.),
- *Ustawie z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach* (tekst jedn.: Dz.U. z 2015 r. poz. 1446 z późn. zm.).

4. Uwarunkowania zewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

4.1. Strategiczne cele polityki państwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami

Krajowy program ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2014–2017 ma kształtować politykę władz w realizacji obowiązków ochrony dziedzictwa wynikających z konstytucji oraz odpowiednich ustaw. Ma także wspierać i stymulować działania właścicieli i dysponentów zabytkowych obiektów i obszarów. Głównym zadaniem programu we wskazanym okresie będzie *wzmocnienie roli dziedzictwa kulturowego i ochrony zabytków w rozwoju potencjału kulturowego i kreatywnego Polaków*. Na to zadanie składają się trzy cele szczegółowe:

- *wspieranie rozwiązań systemowych na rzecz ochrony zabytków w Polsce,*
- *wzmocnienie synergii działania organów ochrony zabytków,*
- *tworzenie warunków do aktywnego uczestnictwa w kulturze, edukacji na rzecz dziedzictwa*

kulturowego, oraz jego promocji i reinterpretacji.

Cel pierwszy posiada następujące kierunki działania:

- porządkowanie rejestru zabytków nieruchomych,
- przygotowanie ratyfikacji *Konwencji UNESCO ds. ochrony dziedzictwa podwodnego*,
- wypracowanie jednolitych standardów działania konserwatorskiego w odniesieniu do wybranych kategorii i typów zabytków ruchomych,
- wzmocnienie instrumentów ochrony krajobrazu,
- opracowanie diagnozy prawnej ochrony zabytków ruchomych,
- opracowanie kompleksowego raportu o stanie zachowania zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków,
- realizacja badań w ramach AZP na obszarach szczególnie istotnych ze względu na zagrożenie dla dziedzictwa archeologicznego.

Cel drugi posiada następujące kierunki działania:

- zwiększenie efektywności zarządzania i ochrony zabytków poprzez wdrażanie infrastruktury przestrzennej informacji o zabytkach,
- wypracowanie standardów, pozwalających na lepszy przepływ informacji pomiędzy organami ochrony zabytków a społecznościami żyjącymi w otoczeniu zabytków objętych ochroną,
- podniesienie jakości procesów decyzyjnych w organach ochrony zabytków,
- merytoryczne wsparcie samorządów terytorialnych w ochronie zabytków.

Cel trzeci posiada następujące kierunki działania:

- przygotowanie ratyfikacji *Konwencji ramowej Rady Europy w sprawie znaczenia dziedzictwa kulturowego dla społeczeństwa*, Faro 2005,
- wspieranie budowania świadomości społecznej funkcji dziedzictwa kulturowego jako podstawy kształtowania się tożsamości narodowej i społeczności lokalnych,
- promocja zasobu dziedzictwa za pomocą internetu,
- zwiększenie dostępu do zasobu dziedzictwa i ułatwienie jego odbioru.

Cele będą realizowane za pomocą projektów wiodących finansowanych ze środków budżetu państwa, w części, którą dysponować będzie minister kultury i ochrony dziedzictwa.

Narodowa Strategia kultury na lata 2004–2020 zakłada zrównoważenie rozwoju kultury w regionach. Związane są z nim cele cząstkowe (uzupełniające):

- wzrost efektywności w zarządzaniu kulturą,
- zmniejszenie dysproporcji regionalnych w rozwoju i dostępie do kultury,

- wzrost udziału kultury w PKB,
- zachowanie dziedzictwa kulturowego i aktywna ochrona zabytków,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury kultury,
- wzrost uczestnictwa w kulturze,
- rozwój szkół artystycznych i zwiększenie liczby godzin edukacji kulturalnej w programach szkolnych,
- efektywna promocja twórczości,
- promocja polskiej kultury za granicą,
- ochrona własności intelektualnej i walka z piractwem,
- wprowadzenie innowacyjnych rozwiązań w systemie organizacji działalności kulturalnej i w systemie upowszechniania kultury,
- rozwój przemysłów kultury.

Będą one realizowane w ramach pięciu obszarów priorytetowych, którym odpowiadają Narodowe Programy Kultury (NPK):

- czytelnictwo i sektor książki (NPK Promocja czytelnictwa i rozwój sektora książki),
- dziedzictwo kulturowe (NPK Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego),
- instytucje artystyczne i promocja twórczości (NPK Rozwój instytucji artystycznych),
- szkolnictwo artystyczne i promocja młodych twórców (NPK Wspierania debiutów i rozwoju szkół artystycznych),
- sztuka współczesna (NPK Znaki czasu).

Rozszerzeniem i uszczegółowieniem Narodowych Programów Kultury są programy operacyjne Ministra Kultury, których jest 11. Są one podstawą do ubiegania się o środki Ministra Kultury na zadania z zakresu kultury, które są realizowane przez instytucje kultury, instytucje filmowe, szkoły i uczelnie artystyczne, organizacje pozarządowe i podmioty gospodarcze.

Program operacyjny *Promocja twórczości* ma za zadanie wspieranie i promocje twórczości artystycznej, promocję uczniów, studentów oraz artystów poprzez stypendia i promocję zatrudnienia młodych twórców.

Program operacyjny *Dziedzictwo kulturowe* składa się z dwóch priorytetów. Priorytet 1 dotyczy poprawy stanu zachowania zabytków zwiększenia narodowego zasobu dziedzictwa kulturowego, kompleksowej rewaloryzacji zabytków, zwiększenia roli zabytków w rozwoju turystyki, poprawy warunków instytucjonalnych, prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji oraz zabezpieczenia zabytków przed zniszczeniem, wywozem za granicę, kradzieżami i klęskami żywiołowymi. Priorytet 2 skupia się na rozwoju kolekcji

muzealnych.

Program operacyjny *Rozwój czytelnictwa* ma za cel poprawę jakości zbiorów bibliotecznych, dostępu do zbiorów, poprawę konkurencyjności sektora książki, zwiększenie zainteresowania książką i promocję polskiej książki.

Program operacyjny *Edukacja kulturalna i upowszechnianie kultury* ma na celu podniesienie kompetencji kulturalnych społeczeństwa, tworzenie warunków do rozwijania aktywności twórczej, przygotowanie dzieci i młodzieży do aktywnego uczestnictwa w kulturze, wzbogacanie oferty kulturalnej, zachowanie tradycji i ludowego dziedzictwa kulturowego oraz podnoszenie kwalifikacji i doskonalenie zawodowe osób działających w sferze upowszechniania kultury.

Zadaniem programu operacyjnego *Obserwatorium kultury* jest stworzenie warunków do wymiany poglądów i wiedzy oraz dyskusji na temat problemów i uwarunkowań rozwoju kultury.

Program operacyjny *Promocja kultury polskiej za granicą* ma wspierać budowę zintegrowanego systemu promocji kulturalnej Polski za granicą.

Realizacja programu operacyjnego *Rozwój infrastruktury kultury i szkolnictwa artystycznego oraz wzrost efektywności zarządzania kulturą* ma przyczynić się do wyrównania dostępu do dóbr i usług kultury poprzez inwestycje w infrastrukturę i poprawę funkcjonowania instytucji kultury.

Program operacyjny *Promesa Ministra Kultury* ma za zadanie zwiększenie efektywności wykorzystania środków europejskich na rzecz rozwoju kultury. W ramach programu udziela się przyrzeczenia współfinansowania ze środków krajowych projektów związanych z ochroną i zachowaniem dziedzictwa kultury, budową, rozbudową i modernizacją infrastruktury kulturalnej oraz infrastruktury szkół i uczelni artystycznych, promocji twórczości, rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego, a także międzynarodowe przedsięwzięcia kulturalnych o charakterze europejskim.

W programie operacyjnym *Media z kulturą* postawiono za cel promocję kultury w środkach masowego przekazu.

Z programu operacyjnego *Rozwój inicjatyw lokalnych* finansowane są niskobudżetowe przedsięwzięcia, które wyrównają różnice w dostępie do kultury, pobudzają inicjatywy lokalne i stwarzają na poziomie lokalnym warunki rozwoju twórczości. W ramach tego programu dofinansowana jest działalność w zakresie:

- upowszechniania kultury,
- edukacji kulturalnej,
- promocji twórczości,

- ochrony i zachowania dziedzictwa kulturowego,
- inwestycji oraz zakupu wyposażenia.

Program operacyjny *Znaki czasu* ma na celu:

- rozwój sztuki współczesnej oraz jej upowszechnianie,
- tworzenie regionalnych kolekcji sztuki współczesnej,
- rozwój rynku sztuki w Polsce,
- angażowanie różnych grup społecznych w działania na rzecz kultury i sztuki,
- budowa systemu informacji o sztuce współczesnej i jej twórcach,
- tworzenie interdyscyplinarnych centrów nowoczesności,
- przywrócenie tradycji mecenatu artystycznego oraz promocje polskiej sztuki współczesnej.

4.2. Relacje Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Poddębice na lata 2017–2020 z dokumentami wykonanymi na poziomie województwa i powiatu

4.2.1. Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007 –2020

Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007–2020 uchwalona 31 stycznia 2006 roku przez Sejmik Województwa Łódzkiego (uchwała nr LI/865/2006) zakłada, że województwo łódzkie będzie w 2020 roku otwarte na świat. Jego społeczeństwo będzie wykształcone i aktywne. Gospodarka województwa będzie konkurencyjna. Region powinien wówczas posiadać własną tożsamość kulturową i gospodarczą.

W dokumencie tym określa się trzy elementy mające na celu podniesienie atrakcyjności regionu w strukturze Polski i Europy. Są to strefy: społeczna, ekonomiczna i funkcjonalno–przestrzenna. Dla każdej z nich określono obszary priorytetowe.

Strefa społeczna ukierunkowana jest na wzrost ogólnego poziomu cywilizacyjnego województwa. Priorytetami są tutaj wiedza, kompetencje, jakość życia, polityka społeczna i społeczeństwo obywatelskie. W ramach priorytetu podniesienia jakości życia zakłada się poprawę stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym, poprawę stanu zdrowia mieszkańców oraz wzrost znaczenia kultury i rekreacji w życiu mieszkańców. Zakłada się realizację tych celów przez rozwój infrastruktury rekreacyjnej, turystycznej i sportowej, wsparcie infrastruktury kultury, wspieranie i stymulowanie inicjatyw lokalnych mających na celu poprawę estetyki jednostek osadniczych.

Strefa ekonomiczna ma na celu poprawę pozycji konkurencyjnej gospodarki województwa.

Priorytetami są w tym przypadku: dostępność, baza gospodarcza, społeczeństwo informacyjne, obszary wiejskie, rynek pracy i wizerunek. W odniesieniu do wizerunku województwa jako jedno z głównych działań określono rozwój sektora turystyki i usług związanych ze spędzaniem wolnego czasu w województwie.

Strefa funkcjonalno–przestrzenna ma za zadanie stworzenie rzeczywistego regionu społeczno–ekonomicznego posiadającego własną podmiotowość kulturową i gospodarczą. Jako priorytety wymienia się tu: przemiany systemu osadniczego, ład przestrzenny, tożsamość regionalna i ochrona środowiska. W priorytecie dotyczącym ładu przestrzennego kluczowym zadaniem jest koncentracja zabudowy w ośrodkach miejskich i przeciwdziałanie procesowi suburbanizacji. W obszarze priorytetowym tożsamość regionalna ustalono następujące cele szczegółowe:

- wspieranie oraz inicjowanie działań na rzecz przywracania, ochrony i kultywowania historycznych wartości regionu,
- kształtowanie i wzmacnianie kulturotwórczej funkcji metropolii łódzkiej oraz ośrodków tożsamości regionalnej (Sieradz, Łęczyca, Łowicz, Opoczno, Rawa Mazowiecka),
- rozwój i promocja kultury i turystyki w regionie,
- pobudzanie, kształtowanie i wzmacnianie kulturotwórczej funkcji ośrodków osadniczych.

Wyżej wskazane cele realizowane będą one za pomocą następujących działań:

- opracowanie zasad i programów ochrony środowiska kulturowego,
- rewaloryzacja historycznych układów urbanistycznych oraz obiektów zabytkowych wraz z ich otoczeniem i ochroną ekspozycji w tym zagospodarowanie obiektów związanych z historią regionu na cele kulturalne,
- wspieranie działalności instytucji pełniących funkcje kulturotwórcze,
- rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w regionie,
- wsparcie inwestycyjne infrastruktury kultury,
- wspieranie oraz inicjowanie działań w zakresie kreowania produktów regionalnych,
- wspieranie rozwoju różnorodnych przejawów życia kulturalnego oraz organizacji i ruchów regionalistycznych promujących tożsamość kulturową regionu,
- wsparcie działalności instytucji nauki i kultury pełniących funkcje kulturotwórcze i edukacyjne metropolii oraz ośrodków regionalnych na rzecz całego regionu oraz promowanie powiązań międzyregionalnych i międzynarodowych.

4.2.2. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego do 2020 roku

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego w rozdziale dotyczącym celów i kierunków w strefie działań poświęconej systemowi osadniczemu wskazuje między innymi na rozwój społeczno–ekonomiczny miast powiatowych na obszarach zagrożonych peryferyzacją. Jednym z nich są Poddębice. W odniesieniu do tej jednostki osadniczej planuje się m. in. wspieranie funkcji uzdrowiskowo–rekreacyjnej opartej na wodach geotermalnych.

W strefie powiązań środowiskowych i kulturalnych przewiduje się powołanie Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Neru.

W sferze ochrony zabytków w *planie* wytypowano 51 ośrodków o randze lokalnej, w tym Poddębice, które mają być poddane działaniom rewitalizacyjnym i rewaloryzacyjnym. Wytypowano również 26 obiektów, które mogłyby zostać objęte ochroną w formie pomników historii. Między nimi jest zespół pałacowy w Poddębicach.

4.2.3. Program opieki nad zabytkami województwa łódzkiego na lata 2016–2019

W *Programie opieki nad zabytkami województwa łódzkiego na lata 2016–2019* za priorytetową uznano kontynuację działań na terenie parku w Poddębicach. Uwzględniono tam potrzebę remontów obiektów zabytkowych znajdujących się w strefie wglądów widokowych na zrewaloryzowane założenie parkowo–pałacowe. Należy także podjąć działania w aspekcie społecznym i gospodarczym na obszarze Placu Kościuszki. Zwraca się uwagę na to, aby w miejscu tym dostosować funkcję do zastanej architektury. Miasto Poddębice zostało w *programie* określone jako kompleksowo przygotowane do rewitalizacji. Sugeruje się stworzenie gminnego programu rewitalizacji.

4.2.4. Dokumenty wytworzone na poziomie gminy odnoszące się do ochrony zabytków

Zmiana Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Poddębice z 2015 roku określa pożądane działania na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego. Konieczna jest ochrona układu urbanistycznego miasta oraz usunięcie z Placu Kościuszki domu towarowego, który jest elementem dysharmonii. Podkreśla się również potrzebę ochrony i przebadania stanowisk archeologicznych na obszarze gminy. Ponadto kładzie się też nacisk na określenie funkcji użytkowych i kierunków rewaloryzacji najważniejszych obiektów

zabytkowych. W *studium* stwierdza się, że obiekty zabytkowe powinny być użytkowane z zapewnieniem ochrony konserwatorskiej, rewaloryzacji i nadania im odpowiednich funkcji. W odniesieniu do zabytków, które mają znaleźć się w *Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Poddębice* stwierdza się, że należy chronić trwale ich wartości, a wszelkie procesy inwestycyjne dopuszczalne są tylko wtedy, gdy nie prowadzą do niekorzystnych zmian. Zmiany w zakresie gabarytów, elewacji i proporcji otworów oraz form stolarki można dokonywać w ograniczonym zakresie. Rozbiórkę obiektu zabytkowego można dopuścić tylko w wypadku złego stanu i braku możliwości technicznych. Wojewódzki konserwator zabytków może nakazać inwentaryzację likwidowanego obiektu. Zmiany w sąsiedztwie zabytków nie mogą prowadzić do pogorszenia ich stanu ani naruszyć ich ekspozycji. Należy też zachować obecny sposób użytkowania parków i cmentarzy. Studium przewiduje zmianę funkcji dwóch młynów. Mają one otrzymać funkcję hotelową. Studium proponuje również przekształcenie strefy „E” w otulinę w celu uzupełnienia stref „A” i „B”. Określono również jakie obszary wymagają rewaloryzacji. Są nimi wszystkie parki podworskie będące w ewidencji wojewódzkiego konserwatora zabytków włącznie z reliktem założenia dworsko–parkowego w Szarowie. Ponadto *studium* określa istotny, z uwagi na ochronę najstarszej części miasta, zamiar budowy obwodnicy. Jej powstanie jest określone także w *planie zagospodarowania województwa łódzkiego*.

Dla obszaru miasta Poddębice sporządzono *miejskowy plan zagospodarowania przestrzennego*. Został przyjęty uchwałą Rady Miejskiej w Poddębicach nr XXIV/158/04 z dnia 28 grudnia 2004 roku. Ustala on zasady ochrony krajobrazu, przyrody oraz zabytków nieruchomych i parku.

W § 10 ustala się: ochronę uznanych pomników przyrody, ochronę konserwatorską parku wraz z jego rozplanowaniem i drzewostanem oraz zakaz zabudowy doliny rzeki Ner. Krajobraz chroniony ma być także przez kształtowanie zabudowy wzdłuż doliny oraz dzięki stworzeniu obszaru chronionego obejmującego dolinę Neru. W § 11 nakłada obowiązek akceptacji wojewódzkiego konserwatora zabytków dla wszelkich działań mogących zagrozić walorom środowiska przyrodniczego na obszarze parku. Chronione są również drzewa przydrożne oraz starodrzew na cmentarzu parafialnym. Dodatkowo, na obszarach ochrony konserwatorskiej, wprowadzono zakaz budowy masztów telefonii komórkowej.

Plan wyznacza również cztery strefy:

- „A” – ścisłej ochrony zabytków architektonicznych i ich obszarów,
- „B” – ochrony konserwatorskiej historycznej struktury przestrzennej miasta,
- „E” – ochrony konserwatorskiej ekspozycji przestrzennej miasta,

- „OW” – obserwacji archeologicznej.

W granicach strefy „A” znajdują się: pałac i zespół pałacowo–parkowy oraz kościół parafialny p. w. św. Katarzyny wraz z dzwonnica i działką kościelną. W strefie tej nakłada się również obowiązek uzyskania zezwolenia wojewódzkiego konserwatora zabytków na działania inwestycyjne, dotyczące obiektów architektonicznych, ewentualne dopuszczenie obiektów małej architektury, dojazdów wewnętrznych i dojść pieszych. Ponadto należy nadzorować te prace na każdym z etapów. Starodrzew podlega ochronie, a ewentualne wycinki możliwe są jedynie za zgodą wojewódzkiego konserwatora zabytków. Urządzenie parku możliwe jest tylko w oparciu o projekt zagospodarowania obejmujący całe założenie. W strefie „A” nie wolno umieszczać tablic reklamowych ani ustawiać tymczasowych obiektów usługowo–handlowych. Zakazane jest również stosowanie ogrodzeń z betonowych prefabrykatów. Ogrodzenia muszą posiadać projekt zatwierdzony przez wojewódzkiego konserwatora zabytków i mogą być postawione po uzyskaniu pozwolenia na budowę.

W strefie „B” znalazła się najstarsza część układu urbanistycznego wraz z Placem Kościuszki, kościołem i pałacem oraz zabudową mieszkalną typową dla małego miasta. Nakłada się w niej obowiązek zachowania rozmieszczenia zabudowy, jej gabarytów oraz linii. Elewacje mają nawiązywać do dawnych podziałów, a działki nie mogą być dzielone. Nowe budynki nie mogą mieć więcej niż 3 kondygnacji, a ich wysokość nie może przekraczać 11 m (licząc do kalenicy). Istnieje tutaj obowiązek dostosowania nowej architektury do kompozycji urbanistycznej. Kalenice muszą być poprowadzone równolegle do granic przestrzeni publicznej. Dachy płaskie i stropodachy nie mogą znajdować się od strony publicznej przestrzeni. Nie można również zabudowywać istniejących bram i przejść. Należy stosować w budynkach naturalne materiały i kolory. Zakazuje się wykorzystywania tworzyw sztucznych i blach lakierowanych. Reklamy nie mogą mieć wymiaru większego niż A0 i nie mogą zasłaniać elementów architektonicznych. Plan zakłada likwidację elementów dysharmonijnych. Nie można również lokować w tej strefie stacji benzynowych i masztów telefonii komórkowej. Plan zaleca również usunięcie ze strefy „B” ruchu tranzytowego. Zaleca się także ograniczenie lub usunięcie funkcji parkingowej. Poza tym nakłada się obowiązek przeprowadzenia badań archeologicznych wyprzedzających działalność budowlaną i inwestycyjną. Projekty budowlane muszą zostać uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem zabytków przed wydaniem pozwolenia na budowę. Nie można prowadzić na terenie strefy działalności uciążliwej.

W strefie „E” znalazła się część doliny Neru, od pałacu do kościoła, wraz z zabudową pomiędzy nimi. W związku z tym po prawej stronie doliny zakazuje się lokalizacji kubaturowych obiektów oraz zalesiania, wprowadzania zwartej roślinności wysokiej i budowy betonowych

ogrodzeń. W całej strefie „E” nie można lokalizować naziemnej i napowietrznej linii infrastruktury technicznej oraz masztów telefonii komórkowej. Reklamy umieszczane w tej strefie nie mogą mieć powierzchni większej niż 2 m².

W zasięgu strefy „OW” (strefa obserwacji archeologicznej) należy uzgodnić z konserwatorem wszelkie prace ziemne prowadzone poniżej warstwy ornej tj. poniżej 30 cm. Zmiana użytkowania terenu i działania inwestycyjne mogą być prowadzone po przeprowadzeniu na koszt inwestora badań archeologicznych.

W § 22 plan ustala obowiązek ochrony cmentarzy: żydowskiego, ewangelicko–augsburskiego i rzymsko–katolickiego. Na terenach tych nekropoli należy zachować mogiły i nagrobki o charakterze zabytkowym, szczególnie powstałe przed 1950 rokiem. Historyczny układ przestrzenny cmentarzy nie może być przekształcany. Ochronie podlega także starodrzew. Odnośnie ogrodzeń, to zakazuje się stosowania betonowych, natomiast nowe powinny nawiązywać do już istniejących. Plan nakłada obowiązek zachowania istniejących ogrodzeń cmentarnych.

W § 38 plan zakłada likwidację dysharmonijnego elementu na Placu Kościuszki, jakim jest dom handlowy. Zakłada się, że inwestycję tą zrealizuje się w ciągu 10 lat. Dziś można powiedzieć, że warunek ten nie został spełniony.

W tym samym paragrafie dla młyna przy ul. Przejazd określa się zakaz rozbudowy części produkcyjnej. Ewentualna rozbudowa lub ingerencja w elewacje wymagają zgody wojewódzkiego konserwatora zabytków. W przypadku rozbiórki należy wykonać inwentaryzację architektoniczną.

Adaptację lub zachowanie obecnej funkcji młyna przy ul. Młynarskiej dopuszcza § 40 planu. Modernizacje, remonty czy rozbudowy głównego budynku uzależnione są od pozytywnej opinii wojewódzkiego konserwatora zabytków.

Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Poddębicach nr z dnia 10 sierpnia 2015 roku dla terenów obejmujących dolinę rzeki Ner (jednostka planistyczna D, tereny oznaczone symbolami WS i R) określa zasady ochrony stanowisk archeologicznych znajdujących się na tym terenie oraz ochronę panoramy miasta. Dopuszcza się lokalizację inwestycji celu publicznego, jeśli nie będzie zakłócała widoku na miasto. Nakazuje się również cięcia pielęgnacyjne drzewostanu w celu otwarcia widoku na Poddębice, jak również zakaz tworzenia zwartych nasadzeń zieleni i budowania obiektów mogących zakłócić widok. Ponadto na obszarze objętym planem znajduje się stanowisko archeologiczne, a cały obszar objęty Planem jest w granicach strefy ochrony archeologicznej. W związku z tym w wypadku prowadzenia na tym terenie inwestycji konieczne są badania archeologiczne.

5. Uwarunkowania wewnętrzne ochrony dziedzictwa kulturowego

5.1. Charakterystyka zasobów i analiza stanu dziedzictwa i krajobrazu kulturowego gminy

5.1.1. Zarys historii obszaru Gminy Poddębice

Poddębice. Najstarsze ślady osadnictwa na terenie dzisiejszego miasta datowane są na X w. Z tego okresu pochodzą odkryte w okolicach pałacu pozostałości ziemianek i ceramika. W południowo-zachodniej części Poddębic w trakcie badań archeologicznych odnaleziono cmentarzysko z przełomu XII i XIII wieku. Od 1352 roku obszar ten, jako województwo łęczyckie, wchodzi do Korony. Pierwsza wzmianka pisana o Poddębicach datowana jest na 1388 rok. Odnotowano wówczas w księgach sądowych łęczyckich dwóch właścicieli: Wita i Urbana de Podambe. Dokładna data lokacji miasta nie jest znana, nastąpiła ona prawdopodobnie pod koniec XIV wieku. Wówczas należało ono do rodziny Chebdów herbu Pomian, którzy mieszkali w Niewieszu. Pierwotnie Poddębice należą do parafii w Turze. Pierwsze wzmianki o kościele pochodzą z 1400 roku, kiedy to w swoim testamencie Jan Chebda pozostawia środki na wykonanie ołtarza. Za zezwoleniem Wincentego Kota, arcybiskupa gnieźnieńskiego, w dniu 21 października 1443 roku kapituła metropolitalna erygowała w mieście parafię p. w. św. Katarzyny. Pierwsza świątynia była drewniana. W XV wieku miasto przechodzi w ręce Poddębskich herbu Pomian i Oporowskich herbu Sulima. W 1459 roku w Poddębicach mieszkało około 100 osób.

W 1520 roku miasto było własnością Jana Poddębskiego. W tym samym okresie istniała szkoła funkcjonująca przy kościele parafialnym. W XVI wieku parafia obejmuje, oprócz Poddębic, wsie Chropy, Byczyń, Zagórzyce, Łęczno, Górę Bałdrzychowską i Łęzki. Jej liczebność określana jest na 288 osób. Poddębice wkrótce odziedziczyła Anna Poddębska, żona Zygmunta Grudzińskiego. Po nich miasto przejął Janusz Grudziński, kasztelan krzywiński. W tym okresie wzmiankowane jest istnienie karczmy i młyna wodnego. Ponadto w Poddębicach było tylko trzech rzemieślników. Po śmierci Janusza w 1588 roku miasto dziedziczy jego syn Zygmunt Grudziński, wojewoda rawski i uczestnik Rokoszu Zebrzydowskiego. W 1610 roku jego żona Barbara Grudzińska z Kraśnickich ufundowała nowy murowany kościół, którego projektantem był Jerzy Hoffman. W tym samym roku rozpoczęto budowę pałacu. Prace te mogły wiązać się ze zmianą układu przestrzennego Poddębic. W 1673 roku Poddębice określane są jako wieś. Zamieszkiwane były, łącznie z folwarkiem, przez 163 osoby, w tym przez kilku rzemieślników.

W 1741 roku Poddębice wydzierżawiono Franciszkowi Skarbkowi, wojewodzie łęczyckiemu. Wówczas miejscowość jest określana jako miasto. W 1775 roku w Poddębicach stały

42 domy. W 1787 roku miasto zakupuje Franciszek Ksawery Zakrzewski herbu Wyszogota. Dwa lata po zakupie liczyło ono 58 domów i 279 mieszkańców. Po II rozbiorze miejscowość należała do Prus, a po 1815 roku znalazła się w granicach zaboru rosyjskiego. Od 1867 roku Poddębice wchodzi w skład guberni kaliskiej.

W 1815 roku w Poddębicach mieszkali tylko 184 osoby. Cztery lata później Zakrzewscy założyli kolonię sukienniczą. Wiązało się to ze znacznym powiększeniem obszaru Poddębic. Przy drodze do Łodzi powstały nowe cmentarze: katolicki, ewangelicko–augsburski oraz kirkut. W 1822 roku Poddębice odzyskują prawa miejskie, a Zakrzewski został zobowiązany do zbudowania ratusza. W tym okresie w mieście funkcjonuje 49 handlarzy. Jest w nim 96 domów zamieszkanymi przez 1112 mieszkańców, 26 warsztatów sukienniczych, farbiarz i 2 postrzygaczy. W 1828 roku powstała apteka. W tym samym roku wymienia się istnienie 60 warsztatów sukienniczych, a Poddębice liczą sobie już 1544 mieszkańców. W 1854 roku w mieście – zamieszkiwanym przez 1845 osób – zlokalizowane były: kościół katolicki, zbór, dwie synagogi, szkoła, ratusz, oberża, dom murarski, dom policji, dom szpitalny, rzeźnia i łaźnia żydowska.

W 1863 r. przez kilka dni rezydowali w mieście powstańcy styczniowi. Wówczas miasto liczyło już 2302 mieszkańców. Odbywa się tu również 1 targ w tygodniu 6 sześć jarmarków w roku. W 1870 roku Poddębice, na mocy zarządzenia władz carskich, tracą prawa miejskie. W 1879 roku w wyniku pożaru zniszczone zostały 52 domy, które odbudowano z wapienia. W 1880 roku założono fabrykę narzędzi rolniczych i pomp Edwarda Wende. W 1885 roku powstała druga apteka, a rok później fabryka maszyn rolniczych A. Debnera. W latach 1895–1896 rozbudowano kościół p.w. św. Katarzyny. Na początku XX w. powołano do życia straż ogniową (1901 rok) i szkołę żeńską (1913 rok).

Po odzyskaniu niepodległości Poddębice znalazły się w województwie łódzkim, powiecie łęczyckim i były siedzibą gminy. Już 13 listopada 1918 roku poczta w Poddębicach wydała własne znaczki ze stemplem „Polska Poczta”. W 1921 roku w Poddębicach było 3122 mieszkańców i 255 domów. W 1933 roku uzyskano pierwsze połączenie kolejowe. Rok później odzyskano prawa miejskie.

9 września 1939 roku do Poddębic wkraczają oddziały niemieckie. W 1940 roku utworzono dla ludności żydowskiej getto obejmujące obszar pomiędzy ulicami Sienkiewicza, Ogrodową i Pułaskiego. Później dokonano ich eksterminacji w obozie zagłady w Chełmnie nad Nerem. Miasto wyzwolono 18 stycznia 1945 roku. Rok później zamieszkiwały je 2937 osoby. W 1945 roku założono w pałacu liceum, które wkrótce przeniosło się do nowo wybudowanego obiektu przy ul. Mickiewicza. W 1956 roku stało się miastem powiatowym. W 1961 roku powstał szpital rejonowy, trzy lata później stadion sportowy. W 1965 roku zaczynają działać Zakłady Przemysłu

Odzieżowego „Wólczanka”. Trzy lata później powstały pierwsze bloki mieszkalne przy ul. Południowej. W 1970 roku oddano do użytku dom towarowy na Placu Kościuszki. Wkrótce powstają jeszcze budynki biblioteki, szpitala przy ul. Łęczyckiej, urzędu miasta przy ul. Łódzkiej, hala sportowa i nowy szpital przy ul. Narutowicza.

Bałdrzychów wzmiankowany jest po raz pierwszy w 1176 roku, kiedy arcybiskup gnieźnieński Piotr ofiarował ją opactwu cysterskiemu w Sulejowie. W XII wieku erygowano parafię, ale drewniany kościół został w 1331 roku spalony przez Krzyżaków. Nowy, drewniany kościół wzniesiono dopiero po 160 latach. W 1710 roku wybudowano nową świątynię murowaną, która przetrwała do 1824 roku, kiedy to spłonęła doszczętnie. Obecny kościół wybudowano w 1847 roku. W 1775 roku wieś była własnością kościelną. W 1827 roku określana jest już jako własność rządowa. W 1879 roku powstała w Bałdrzychowie szkoła elementarna.

Dominikowice wzmiankowane są po raz pierwszy w 1392 roku. W XIX wieku był tu folwark. Z 1827 roku pochodzi informacja dotycząca ilości budynków. Było ich wówczas 16 i zamieszkane były przez 166 osób.

Golice powstały w wyniku nadania w 1100 roku przez trzecią żonę Władysława I Hermana terenów kanonikom z kapituły krakowskiej. Tereny w pobliżu Poddębic o powierzchni ok. 5 km² otrzymał kanonik imieniem Goli. Jego potomkowie założyli na tym terenie obronną siedzibę. Nazwa pojawia się po raz pierwszy w 1391 roku. W XVI w. miejscowość ta należy do rodziny Bratkowskich. W XIX w. właścicielami Golic byli Berendzowie. Po nich na krótko dobra przechodzą w ręce rodziny Basińskich i Wilhelma Edwarda Zacherta. Ten ostatni sprzedał majątek swemu bratu Samuelowi. Dziedzicem zostaje następnie Alfred Ludwik Zachert. W 1890 roku na licytacji kupił Golice Stanisław Ludwik Wehr. W 1923 roku sprzedaje je swojemu synowi. Po 1945 roku dobra znacjonalizowano.

Góra Bałdrzychowska wzmiankowana jest w 1176 roku. W dokumencie z tego okresu wieś wraz z kościołem i dziesięcinami została nadana klasztorowi w Sulejowie. W XIX w. w Górze Bałdrzychowskiej istnieje folwark i gorzelnia. Od 1835 r. stanowiła część majoratu.

Kałów jest wymieniany po raz pierwszy w 1387 roku. Był wówczas własnością rodu Kałowskich. W 1393 roku wzmiankowany jest kościół. Prawa miejskie Kałów uzyskał prawdopodobnie przed 1592 rokiem. Z uwagi na położenie w terenie trudno dostępnym, pomiędzy lasami i bagnami i w dużej odległości od szlaków handlowych była to lokacja nieudana. W związku z tym większość mieszkańców trudniła się rolnictwem, a tylko niektórzy rzemiosłem. W Kałowie mieszkało też wielu Żydów, którzy zajmowali się handlem. W 1673 roku w Kałowie mieszkało 71 dorosłych osób. W 1775 roku miejscowość liczy 35 gospodarstw wiejskich i 244 mieszkańców. W tym okresie istniał jeszcze budynek ratusza, w którym część pomieszczeń

przeznaczono na mieszkania i karczmę. W latach 1793–1807 Kałów należał do zaboru pruskiego, później do Księstwa Warszawskiego, a od 1815 roku do Królestwa Polskiego. W 1827 roku było w nim 20 domów i 153 mieszkańców. W tym okresie prawdopodobnie, z uwagi na masowe wyjazdy ludności do Łodzi, stracił prawa miejskie. W czasie powstania styczniowego mieszkańcy pomagali oddziałom polskim, na granicy wsi doszło nawet do potyczki z oddziałami rosyjskimi. W ramach represji nałożono na sprzyjających powstańcom ludzi wysokie grzywny, a majątki szlacheckie rozparcelowano. Od 1918 roku w Kałów znajduje się w granicach Polski; w listopadzie 1939 roku zostaje włączony do Rzeszy Niemieckiej.

Niemysłów wzmiankowany jest w 1262 roku. Wówczas to wieś zostaje przekazana przez biskupa lubelskiego arcybiskupowi gnieźnieńskiemu. Pozostaje ona częścią dóbr kościelnych do XIX w. W 1331 roku zniszczona została przez Krzyżaków. W XV wieku wymienia się kościół. W 1563 roku Niemysłów uzyskał prawa miejskie. W 1841 roku wieś należy do radcy stanu Mossonowa. W XIX w. staje się siedzibą gminy. Jest we wsi sąd i szkoła początkowa. W 1827 roku liczyła 50 domów i 380 mieszkańców. W 1862 roku było już 62 domy i 615 mieszkańców. W XIX w. istnieje tu kościół drewniany, prawdopodobnie z XVII wieku, z dwiema kaplicami – jedną drewnianą, drugą murowaną.

Niewiesz pojawia się w źródłach pod rokiem 1357. Prawdopodobnie na początku XV wieku ród Chebdów, który był właścicielem tej miejscowości, ufundował kościół. W 1734 roku wieś i kościół zostały zniszczone przez oddziały Augusta III. W XIX w. istniał w Niewieszu folwark. Zbudowano również nowy kościół. W okresie II wojny światowej miejscowość poważnie ucierpiała. Zniszczeniu uległa m.in. część folwarku i kościół.

Sworawa wzmiankowana jest po raz pierwszy w 1242 roku. Była wówczas własnością arcybiskupa gnieźnieńskiego. Na początku XIX w. było we wsi 40 domów i 241 mieszkańców. W 1918 roku powstała Ochotnicza Straż Pożarna. W 1925 roku wybudowano szkołę powszechną.

Szarów składa się z dwóch osad. Szarów Księży wymieniany jest w 1339 roku w aktach procesu przeciwko krzyżakom. Wtedy podaje się informacje, że zniszczyli oni wieś w 1331 roku podczas najazdu na Polskę. Szarów Pański wzmiankowany jest pierwszy raz w 1386 roku. Na początku XVI w. była to jedna wieś, której część należała do dóbr kolegiaty uniejowskiej. W XIX w. znajdował się Szarowie folwark.

Tumusin notowany jest pierwszy raz w 1402 roku. W połowie XVI wieku właścicielami wsi są Jakub i Albert Tumuscy. W XIX w. we wsi stoi dwór i folwark.

5.1.2. Zabytki nieruchome

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 7 ustala formy prawne ochrony zabytków. Składają się na nie: wpis do rejestru zabytków, uznanie za pomnik historii, utworzenie parku kulturowego oraz zapisy w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Wpisu do rejestru zabytków dokonuje wojewódzki konserwator zabytków. Z wnioskiem o wpisanie zabytku do rejestru zabytków może wystąpić jego właściciel, wieczysty użytkownik gruntu lub konserwator wojewódzki z urzędu. Wpisane może być również otoczenie zabytku, nazwa historyczna, geograficzna bądź tradycyjna. Rejestr prowadzony jest w formie ksiąg oddzielnych dla zabytków nieruchomych, ruchomych i archeologicznych. O wpisaniu zabytku do rejestru informuje się właściwego wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Wpisane do rejestru zabytki nieruchome z terenu gminy Poddębice zestawione zostały w poniższej tabeli.

Rejestr zabytków nieruchomych					
Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Nr	Data wpisu
1.	Bałdrzychów	Kościół parafialny p. w. św. Idziego	Bałdrzychów 26	700/192/A	2.10.1967 r.
2.	Kałów	Dzwonnica	Kałów 12	708/204/A	6.10.1967 r.
3.	Kałów	Kościół	Kałów 12	707/203/A	6.10.1967 r.
4.	Niemysłów	Kaplica Aniołów Stróżów przy kościele parafialnym p. w. św. Michała Archanioła	Niemysłów 41	709/208/A	6.10.1967r
5.	Poddębice	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Pl. Kościuszki 1	710/227/A	10.12.1967 r.
6.	Poddębice	Kościół parafialny p. w. św. Katarzyny	Pl. Kościuszki 1	101/226/A	10.12.1967 r.
7.	Poddębice	Pałac	ul. Mickiewicza 9/11	102/228/A	10.10.1967 r.
8.	Poddębice	Park		366/A	30.12.1990 r.
9.	Tumusin	Dwór	Tumusin 12	99/216/A	12.10.1967 r.
10.	Tumusin	Lamus	Tumusin 12	712/217/A	12.10.1967 r.

Rodzaje zabytków wpisanych do rejestru zabytków		
Lp.	Rodzaj zabytku	Ilość
1	Sakralne	6
2	Cmentarze	–
3	Przemysłowe	1
4	Mieszkalne	1
5	Parki	1
6	Zespoły dworskie i folwarczne	1
7	Zamki	–
8	Użyteczności publicznej	–
9	Obronne	–
10	Zespoły urbanistyczne	–

5.1.3. Zabytki ruchome

Zabytki ruchome, wpisuje się do rejestru zabytków na wniosek właściciela. Wojewódzki konserwator zabytków może jednak dokonać wpisu z urzędu, kiedy zachodzi obawa, że zabytek zostanie zniszczony, uszkodzony, skradziony bądź nielegalnie wywieziony za granicę. Do rejestru nie wpisuje się zabytków wpisanych do inwentarza muzeum lub będących częścią narodowego zasobu bibliotecznego.

Dla zabytków ruchomych prowadzi się krajowy wykaz zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem. Zawiera on karty z informacjami dotyczącymi zabytku (rodzaj i nazwa własna, opis wraz z podaniem materiałów i technik, określenie właściciela lub posiadacza, miejsce kradzieży, datę kradzieży lub nielegalnego wywozu, informacje o wpisie do rejestru) oraz jego zdjęcie.

Ustawa o ochronie i opiece nad zabytkami określa zasady jednorazowego pozwolenia na stały wywóz zabytku za granicę wymagają zabytki. Zabytki te mogą być czasowo wywożone za granicę, jeśli pozwala na to ich stan, a posiadacz zabytku da rękojmię, że zabytek nie ulegnie

zniszczeniu, uszkodzeniu oraz, że zostanie przywieziony do kraju przed upływem terminu ważności pozwolenia. W przypadku zabytków, które:

- są wpisane do rejestru,
- wchodzi w skład zbiorów publicznych, które stanowią własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego oraz innych jednostek organizacyjnych zaliczanych do sektora finansów publicznych,
- znajdują się w inwentarzach muzeów lub narodowym zasobie bibliotecznym

nie mogą być wywiezione na stałe za granicę. Pozwolenia na stały wywóz zabytku udziela Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego (art. 52 ust. 1 *Ustawy o ochronie i opiece nad zabytkami*). Pozwolenia na czasowy wywóz zabytku udziela wojewódzki konserwator zabytków.

Na terenie Gminy Poddębice znajduje się niewiele zabytków ruchomych wpisanych do rejestru zabytków.

Rejestr zabytków ruchomych				
Lp.	Miejscowość	Obiekt	Nr	Data wpisu
1	Bałdrzychów	Wyposażenie kościoła	B/79/1-7/	25.10.1973 r
2	Kałów	Wyposażenie kościoła	B/243/42/1-75	21.11.1973 r.
3	Kałów	Rzeźba	B/244/43/1	21.11.1973 r.
4	Namysłów	Wyposażenie kościoła	B/169/1-26/, B/201	23.11.1973r., 16.05.2013 r.
5	Borzewisko	Wyposażenie kaplicy	B/56/1	25.10.1973 r.
6	Niewiesz	Wyposażenie kościoła	B/247/67/1-5/	23.11.1973 r.
7	Poddębice	Wyposażenie kościoła	B/168/1-26/	24.11.1973 r.

5.1.4. Zabytki archeologiczne

Na terenie Gminy Poddębice zlokalizowanych jest 485 stanowisk archeologicznych. Zostały one zewidencjonowane w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski (AZP) na jedenastu obszarach AZP (62-46, 62-47, 63-45, 63-46, 63-47, 64-45, 64-46, 64-47, 64-48, 65-46, 65-47). W granicach gminy znajdują się jeszcze skraje dwóch kolejnych obszarów (62-45, 63-48),

jednakże w miejscach tych nie stwierdzono stanowisk archeologicznych.

W niniejszym opracowaniu nie ujęto danych lokalizacyjnych dla stanowisk z obszarów 63–45 i 64–45. W przypadku tego ostatniego arkusza brak również informacji, co do liczby stanowisk i ich chronologii. Wyniki badań powierzchniowych na tych obszarach nie zostały udostępnione przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Łodzi Delegatura w Sieradzu, gdyż są jeszcze opracowywane. Dane te powinny być uzupełnione w przyszłości, na etapie aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Poddębice.

W podanej wyżej liczbie stanowisk (485) mieści się 9 nieruchomości zabytków archeologicznych, przypisanych na etapie badań AZP do miejscowości leżących na terenie Gminy Dalików. Stanowiska te zlokalizowane są *de facto* w obrębie granic Gminy Poddębice, toteż włączone zostały do *Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Poddębice*. Wspomniane nieruchomości zabytki archeologiczne oznaczone zostały jako: Budki 1 (AZP 64–47/15), Fułki 1 (AZP 64–48/105), Wilczyca 4 (AZP 64–48/117), Wilczyca 6 (AZP 64–48/119), Złotniki 5 (AZP 64–48/34), Złotniki 9 (AZP 64–48/38), Złotniki 10 (AZP 64–48/39), Złotniki 13 (AZP 64–48/42), Złotniki 14 (AZP 64–48/43).

Z *Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Poddębice* wyłączono stanowiska archeologiczne położone poza jej obrębem, lecz zewidencjonowane pod nazwami miejscowości z Gminy Poddębice. Są to następujące nieruchomości zabytki archeologiczne: Józefów Kolonia 5 (AZP 62–47/27), Józefów Kolonia 6 (AZP 62–47/28), Kałów 9 (AZP 65–47/94), Kałów 10 (AZP 65–47/95), Kałów 11 (AZP 65–47/96), Kałów 15 (AZP 65–47/100), Panaszew 2 (AZP 64–48/23), Panaszew 4 (AZP 64–48/25), Panaszew 5 (AZP 64–48/26), Panaszew 6 (AZP 64–48/27), Panaszew 7 (AZP 64–48/28), Panaszew 8 (AZP 64–48/29), Pudłówek 10 (AZP 65–46/29).

Najstarsze ślady pobytu człowieka na terenie Gminy Poddębice datuje się na starszą epokę kamienia (paleolit – stan. 2 w Jankowicach – AZP 63–46/66). Poza tym zarejestrowano pozostałości osadnictwa z neolitu i epoki brązu. Jednakże intensyfikacja procesów osadniczych, związana z ludnością kultur łużyckiej i pomorskiej, przypadła na epokę żelaza (okresy halsztacki i lateński). Z kolei na okres wpływów rzymskich datowany jest rozwój osadnictwa ludności kultury przeworskiej. Licznie reprezentowane są także stanowiska archeologiczne datowane na okresy historyczne (średniowiecze, okres nowożytny).

Jedną z form ochrony zabytków, w tym stanowisk archeologicznych, jest zgodnie z art. 7 pkt 1 *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* wpis do rejestru zabytków. Wśród omawianych stanowisk z terenu Gminy Poddębice tylko 2 wpisano do rejestru zabytków. Jedno z nich położone jest w miejscowości Busina–Kolonia (stan. 1, AZP 64–46/100, wpis do rej. zab. z dnia 10.10.1969 r., nr 198/A), w pobliżu załomu rzeki Ner. Jest to grodzisko średniowieczne o

pięknie zachowanej formie. W miejscu tym zewidencjonowano także ślad osadnictwa datowany na XVII–XVIII w. Drugi nieruchomy zabytek archeologiczny zlokalizowany jest w Golicach (stan. 1, AZP 63–47/75, wpis do rej. zab. z dnia 10.10.1969 r., nr 200/A). Wydatowane na średniowiecze (XIII w.) stanowisko określone zostało jako dwór na kopcu.

Na obszarze Gminy Poddębice wyodrębniono 26 zespołów stanowisk archeologicznych oznaczonych wielkimi literami (od A do Z). Poszczególne zespoły tworzą sąsiadujące ze sobą stanowiska odznaczające się znaczną wartością poznawczą (osady, cmentarzyska). Towarzyszą im niekiedy punkty i ślady osadnicze. Za kryterium wyróżniające zespół stanowisk przyjęto zatem wartość poznawczą, a nie przynależność chronologiczno–kulturową. Koncentracje zróżnicowanych pod względem chronologicznym stanowisk archeologicznych świadczą o walorach środowiskowych danych lokalizacji – szczególnie korzystnych dla rozwoju procesów habitacji.

Zarówno praktyka badawcza, jak i teoria badań osadniczych wskazują na szczególną rolę terytoriów położonych w bezpośrednim otoczeniu osad. Z drugiej strony obraz osadnictwa pradziejowego i historycznego uzyskany w wyniku prospekcji powierzchniowej będzie niepełny z uwagi na ograniczenia tej metody. Dlatego też za prawdopodobne uznać należy występowanie w obrębie wyznaczonych zespołów stanowisk innych, dotychczas nie zewidencjonowanych, śladów działalności człowieka w przeszłości. Trafność tych spostrzeżeń dowodnie poświadczają prowadzone obecnie na terenie Polski weryfikacje badań AZP, powiększające (niekiedy znacznie) liczbę stanowisk archeologicznych. Jak się wydaje wpływ na taki stan rzeczy ma postępująca denudacja agrotechniczna. Stosowanie rozwiniętych technik agrarnych przysparza uchwytnych w warstwie ornej ruchomych zabytków archeologicznych, z drugiej zaś strony przyczynia się do degradacji stanowisk archeologicznych.

Wyróżnienie zespołów stanowisk ma więc na celu pełne zabezpieczenie interesu ochrony zabytków i może przyczynić się do zachowania nieznanymi dotąd stanowisk archeologicznych, wchodzących w skład kompleksów osadniczych. Warto w tym miejscu zaznaczyć, iż prowadzona na poziomie mikroregionalnym analiza uzyskanych tą drogą dodatkowych danych może mieć nieocenione znaczenie dla badań osadniczych w szerszym – mezo i makroregionalnym kontekście.

Zewidencjonowane w granicach Gminy Poddębice stanowiska archeologiczne podlegają ochronie na mocy art. 6 ust. 1 pkt 3 *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Ochrona dziedzictwa archeologicznego podejmowana przez organy administracji publicznej powinna być uwzględniona w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska (art. 4 pkt 6 *ustawy*). Ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego stanowią jedną z form ochrony zabytków (art. 7 pkt 4 *ustawy*).

Realizacja robót budowlanych lub ziemnych albo zmiana dotychczasowej działalności na

terenie, na którym znajdują się zabytki archeologiczne, co może prowadzić do przekształcenia lub zniszczenia tych zabytków, wymaga przeprowadzenia badań archeologicznych, których zakres i rodzaj – zgodnie z art. 31 ust. 2 wspomnianej *ustawy* – określa wojewódzki konserwator zabytków. Na mocy art. 31 ust. 1a *ustawy* koszty tych badań pokrywa osoba lub jednostka organizacyjna zamierzająca realizować roboty budowlane lub ziemne albo zmieniająca charakter działalności prowadzących do przekształcenia lub zniszczenia zabytku archeologicznego.

Rejestr zabytków archeologicznych								
Lp.	Miejscowość	Obszar AZP	Nr stanowiska wg AZP	Funkcja	Kultura	Chronologia	Nr	Data wpisu
1	Busina–Kolonia	64–46	100	grodzisko śląd osadnictwa	prapolska lub polska polska	średniowiecze XVII–XVIII w.	198/A	10.10.1969 r.
2	Golice	63–47	75	dwór na kopcu	polska	średniowiecze, XIII w.	200/A	10.10.1969 r.

5.2. Zabytki w gminnej ewidencji zabytków

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w art. 22 nakłada na gminy obowiązek stworzenia gminnej ewidencji zabytków. Powinna ona zawierać następujące karty adresowe zabytków znajdujących się na terenie gminy:

- karty adresowe zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków,
- karty adresowe zabytków nieruchomych znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- karty adresowe nieruchomych zabytków archeologicznych.

Karty adresowe w gminnej ewidencji zabytków dotyczące zarówno zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru, jak i tych niewpisanych zawierają:

- nazwę zabytku,
- czas powstania,
- miejscowość,
- adres,
- przynależność administracyjną,
- formę ochrony,

- autora opracowania,
- zdjęcie obiektu.

W przypadku kart adresowych nieruchomości zabytków archeologicznych zamieszczana jest mapa w skali 1:25 000 z zaznaczonym miejscem jego występowania.

Gminna ewidencja zabytków podlega ciągłej aktualizacji. Powinny trafiać do niej nowe obiekty. Jednocześnie budynki, które uległy przekształceniom, powinny być z niej usuwane. Za zabytek przekształcony można uznać budynek przebudowany, o zmienionej bryle i z przekształconymi otworami okiennymi i drzwiowymi. Ważna jest również współpraca z wojewódzkim konserwatorem zabytków, aby stan gminnej ewidencji zabytków był zgodny ze stanem wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Gminna Ewidencja Zabytków Gminy Poddębice składa się z kart zabytków nieruchomości oraz kart stanowisk archeologicznych.

5.3. Zabytki o najwyższym znaczeniu dla gminy

Elementami charakterystycznymi dla Gminy Poddębice są zespoły obiektów sakralnych składających się z kościoła oraz dodatkowej małej architektury, takiej jak kaplice grobowe, wolno stojące dzwonnice czy bramy. Taka sytuacja występuje w Bałdrzychowie, Kałowie, Niemysłowie i Poddębicach. W tej ostatniej lokalizacji efekt nagromadzenia tylu elementów architektury sakralnej spotęgowany jest jej usytuowaniem na wzniesieniu. W ten sposób świątynia, wraz ze współistniejącą z nią architekturą, góruje nad miastem. Innym ważnym zespołem zabytkowym jest pałac i park w Poddębicach.

Obiekty te są nie tylko najstarszymi zachowanymi budowlami w gminie. Stanowią centrum życia religijnego i kulturalnego jej mieszkańców, jak również są pewnym potencjałem turystycznym. Ponadto zabytki te są elementem tożsamości mieszkańców i mogą stanowić dobry przykład opieki nad zabytkiem. Odpowiednie przeniesienie dobrych rozwiązań w nich zastosowanych w zakresie ochrony dziedzictwa kulturalnego na inne obiekty w *Gminnej Ewidencji Zabytków* może przynieść dobre efekty i podnieść świadomość mieszkańców oraz zwiększyć atrakcyjność turystyczną tego obszaru.

6. Ocena stanu dziedzictwa. Analiza szans i zagrożeń

W celu właściwego określenia stanu dziedzictwa z obszaru Gminy Poddębice oraz

określeniu jego szans i elementów jemu zagrażających należy przeanalizować dotychczasowe kierunki działań wynikające z dokumentów na poziomie województwa, powiatu i gminy, a także przeanalizować oddzielnie możliwości dziedzictwa.

Analizę szans i zagrożeń przeprowadzono w oparciu o dokumenty opracowane na poziomie województwa, powiatu i gminy (*Strategia rozwoju województwa łódzkiego na lata 2007–2020*, *Plan zagospodarowania przestrzennego województwa łódzkiego do 2020 roku*, *Program opieki nad zabytkami województwa łódzkiego na lata 2016–2019*, *Zmiana Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Poddębice*, *Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego* przyjęty uchwałą nr XXIV/158/04 Rady Miejskiej w Poddębicach z dnia 28 grudnia 2004 roku, *Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego* przyjęta uchwałą Rady Miejskiej w Poddębicach nr XII/83/15 z dnia 10 sierpnia 2015 roku).

Analiza szans i zagrożeń	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • ukierunkowanie na ochronę zabytków • wykorzystanie dziedzictwa na potrzeby turystyki • rozwój turystyki • dziedzictwo jako element promocji • potencjał dziedzictwa kulturowego i przyrody • powstanie społeczeństwa przedsiębiorczego • świadomość władz odnośnie wartości dziedzictwa kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • przebieg drogi krajowej przez Plac Kościuszki w Poddębicach • zła sytuacja na rynku pracy • niski stan rozwoju przedsiębiorczości • słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • wzbogacenie się społeczeństwa • środki na remonty i konserwacje zabytków • świadome korzystanie z dziedzictwa kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • niekontrolowane remonty w obiektach zabytkowych niewpisanych do Rejestru Zabytków • samowolna wymiana stolarek • remonty i adaptacje budynków przy jednoczesnym niskim budżecie inwestora, co może prowadzić do wykonania elementów z materiałów tańszych i niezgodnych z technologią obiektu

Jak wynika z przeprowadzonej analizy, różne działania, niekoniecznie związane z obszarem dziedzictwa, mogą mieć na nie wpływ zarówno negatywny, jak i pozytywny. W związku z tym należy przygotować plan działania, aby zneutralizować zagrożenia.

Na terenie Gminy Poddębice znajduje się niewiele zabytków, z czego około 30% zlokalizowanych jest na obszarze miasta. W porównaniu z zabytkami wpisanymi do rejestru zabytków proporcje te są inne. Tego typu obiektów w samych Poddębicach jest blisko 60% z ogólnej liczby takich zabytków w gminie. Charakterystyczne są liczne zespoły zabytków, głównie sakralnych. Miasto zachowało też swój klimat, częściowo dzięki temu, że nie zostało zniszczone podczas ostatniej wojny.

Do tej pory wspierano finansowo działania tylko przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków. Nie podejmowano natomiast żadnych działań mających na celu promocję dziedzictwa kulturowego gminy. Biorąc pod uwagę planowaną rolę Poddębic jako miejsca rekreacji o znaczeniu nie tylko lokalnym alarmującym jest brak informacji turystycznej i niedostępność opracowań dotyczących historii miasta i gminy zarówno w formie folderów, jak i ogólnych – syntetycznych lub bardziej szczegółowych opracowań. Problematyczny może być również brak połączeń kolejowych. Wprawdzie w okolicy Poddębic znajduje się ważna linia kolejowa wraz z dworcem, lecz nie zatrzymują się na nim pociągi osobowe.

Analiza szans i zagrożeń	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • dobrze zachowane zespoły budynków • brak większych zniszczeń wojennych • „klimat” • zgrupowanie zabytków 	<ul style="list-style-type: none"> • nakłady finansowe głównie na obiekty wpisane do rejestru zabytków • brak inwestycji w promocję dziedzictwa kulturowego wśród mieszkańców gminy • brak połączeń kolejowych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozwój turystyki • stworzenie nowego „produktu” turystycznego • przeznaczenie części nakładów finansowych na obiekty znajdujące się w <i>Gminnej Ewidencji Zabytków</i> • polityka promowania dziedzictwa wśród mieszkańców • edukacja mieszkańców odnośnie wartości dziedzictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • brak wystarczających środków na remonty u inwestorów prywatnych • przebudowy i wymiany stolarek

7. Założenia programowe

Założenia gminnego programu opieki nad zabytkami podzielone są na priorytety. Składają się na nie kierunki działań, którym przypisane zostały zadania.

7.1. Priorytety programu opieki

Priorytet I – Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy.

Priorytet II – Promocja dziedzictwa kulturowego.

Priorytet III – Świadome kształtowanie i ochrona krajobrazu kulturowego.

Priorytet IV – Badanie i dokumentowanie dziedzictwa.

7.2. Kierunki działań i zadania

Priorytet I – Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-ekonomicznego gminy	
Kierunki działań	Zadania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy ich stanu zachowania	<ul style="list-style-type: none">rewaloryzacja obszarów i zabytkowych obiektów przemysłowych z możliwością ich adaptacji do nowych funkcjiprowadzenie prac remontowo-konserwatorskich w budynkach zabytkowych znajdujących się w posiadaniu gminypodjęcie starań o środki zewnętrzne na prace przy zabytkach będących własnością gminyzmiana sposobu użytkowania lub adaptacja obiektów zabytkowych będących własnością gminyzabezpieczenie obiektów zabytkowych przed zniszczeniem, kradzieżą lub pożaremdotacje celowe na prace remontowe przy zabytkach będących w <i>Gminnej Ewidencji Zabytków</i>współfinansowanie prac przy zabytkach przy założeniu, że prace będą polegać na:<ol style="list-style-type: none">w pierwszej kolejności na konserwacji elementów architekturyewentualnej wymianie poprzedzonej fachowo wykonaną inwentaryzacją konserwatorską, a nowy element będzie powtarzał formę i podział elementu wymienionegomodernizacji na zasadach konserwatorskich
Podjęcie działań zwiększających atrakcyjność zabytków na potrzeby społeczne, turystyczne i edukacyjne	<ul style="list-style-type: none">określenie zasad i konsekwentne ich wdrażanie w zakresie umieszczania szyldów i reklam na obiektach zabytkowychiluminacja najcenniejszych zabytkówprowadzenie bieżących prac przy zieleni komponowanej
Podjęcie działań umożliwiających tworzenie miejsc pracy	<ul style="list-style-type: none">współpraca z urzędem pracy w zakresie prowadzonych prac pielęgnacyjnych, porządkowych i zabezpieczających w zabytkach, ich otoczeniu i na terenach objętych ochroną

związanych z opieką nad zabytkami

- wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej w obiektach zabytkowych

Priorytet II – Promocja dziedzictwa kulturowego.

Kierunki działań	Zadania
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym, w tym archeologicznym	<ul style="list-style-type: none">• zorganizowanie konkursu na najlepiej zadbane zabytek• włączenie zagadnień ochrony dziedzictwa w dotychczasowe działania promocyjne• organizowanie i udział w szkoleniach związanych z ochroną dziedzictwa• wydawanie i wspieranie publikacji (w tym folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy• popularyzacja dobrych praktyk projektowych przy zabytkach, a także zagospodarowaniu obszarów oraz terenów cennych kulturowo, przyrodniczo i krajobrazowo• popularyzacja dobrych realizacji konserwatorskich i budowlanych przy zabytkach
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy	<ul style="list-style-type: none">• Stworzenie niskonakładowego monograficznego opracowania o charakterze popularno–naukowym dotyczącym historii całej gminy, przeznaczonego do bezpłatnego przekazania mieszkańcom

Priorytet III – Świadome kształtowanie i ochrona krajobrazu kulturowego.

Kierunki działań	Zadania
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego i środowiska przyrodniczego:	<ul style="list-style-type: none">• ochrona panoram i osi widokowych• konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (głównie w zakresie wysokości zabudowy, jej charakteru i funkcji)• walka z samowolami budowlanymi• przekształcenie strefy „E” ochrony konserwatorskiej widoku miasta w otulinę najstarszej części układu urbanistycznego
Ochrona układów ruralistycznych na obszarach wiejskich	<ul style="list-style-type: none">• poprawa ładu przestrzennego wsi oraz zapobieganie rozpraszaniu osadnictwa poprzez:<ol style="list-style-type: none">a) ochronę historycznie ukształtowanego układu dróg, historycznych podziałów własnościowych i funkcjonalnych oraz relacji przestrzennych pomiędzy zespołami zabytkowej zabudowyb) wypełnianie zabudową wolnych działek budowlanych w obszarach centrów wsi oraz historycznych siedlisk w zgodzie z historyczną kompozycją danego układu i gabarytami oraz formą architektoniczną tworzącej go zabudowyc) wyznaczanie w planach miejscowych nowych terenów pod zabudowę na zasadzie kontynuacji historycznych siedlisk

Priorytet IV – Badanie i dokumentowanie dziedzictwa.

Kierunki działań	Zadania
Specjalistyczne rozpoznawanie badawcze poszczególnych obiektów, zespołów oraz obszarów zabytkowych związane z przygotowywanym lub realizowanym procesem inwestycyjnym:	<ul style="list-style-type: none">• prowadzenie monitoringu i weryfikacji obiektów uwzględnionych w <i>Gminnej Ewidencji Zabytków</i>• współpraca z wojewódzkim konserwatorem zabytków na każdym etapie realizacji procesu inwestycyjnego przy obiektach zabytkowych• finansowanie wykonania inwentaryzacji architektoniczno-konserwatorskiej zagrożonych obiektów

8. Instrumentarium realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami

Gmina będzie realizowała *Gminny Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Poddębice na lata 2017–2020*. Podejmie w tym celu szereg działań, mających doprowadzić do wykonania założeń programu. W tym celu konieczne będzie oddziaływanie za pomocą różnych instrumentów na mieszkańców, właścicieli prywatnych czy podmioty gospodarcze itp., aby w odniesieniu do zabytków wywołać pożądane rezultaty. Odbiorcą gminnego programu opieki nad zabytkami będą wskazane wyżej podmioty. Odczują one bezpośrednio efekty wdrożenia programu.

W realizacji *Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Poddębice* wykorzystane zostaną następujące instrumenty:

1. Instrument prawny:

- wynikające z przepisów ustawowych dokumenty wydane przez wojewódzkiego konserwatora zabytków,
- miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego,
- programy określające politykę państwa oraz województwa w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami.

2. Instrument koordynacji:

- uzgodnione z wojewódzkim konserwatorem programy prac konserwatorskich,
- umowy i porozumienia podmiotów zainteresowanych współdziałaniem w zakresie ochrony

zabytków,

- współpraca z Kościołem dotycząca określenia priorytetów w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, promocji dziedzictwa kulturowego oraz pozyskiwania środków na prace przy zabytkach.

3. Instrument finansowy:

- programy operacyjne uwzględniające finansowanie ze środków Unii Europejskiej,
- dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków zgodnie z art. 81 *ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*,
- nagrody – np. „za zabytek zadbany”.

4. Instrument społeczny:

- współpraca z organizacjami pozarządowymi i społecznymi,
- komunikacja pomiędzy gminą a jej mieszkańcami, w celu ustalenia priorytetów w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami, zmierzająca do zwiększenia poparcia społecznego dla podjętych działań,
- informacja o zasobach dziedzictwa kulturowego gminy, jego stanie i działaniach podjętych na rzecz jego zachowania,
- wzbogacanie ofert miejsc pracy, związane ze zwiększeniem ruchu turystycznego,
- edukacja kulturowa mająca na celu upowszechnienie historii regionu oraz określenia roli lokalnego dziedzictwa w budowaniu tożsamości mieszkańców gminy.

5. Instrument kontrolny:

- monitoring stanu zachowania zabytków na terenie gminy,
- monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego,

9. Zasady oceny realizacji programu opieki nad zabytkami

Burmistrz ma obowiązek sporządzania co dwa lata sprawozdania z realizacji gminnego programu opieki nad zabytkami. Ma być ono przedstawione Radzie Miejskiej. Kolejna edycja (aktualizacja) gminnego programu opieki nad zabytkami następuje po 4 latach.

Przy ocenie realizacji w/w programu niezbędna jest opinia społeczeństwa, dlatego należy opublikować gminny program opieki nad zabytkami.

Dla właściwej oceny stanu wdrażania programu uwzględniane będą następujące wskaźniki realizacji dla poszczególnych kierunków działań w ramach priorytetów:

Priorytet I:

- poziom wydatków budżetu gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami;
- wartość finansowa zrealizowanych programów rewitalizacji i rewaloryzacji oraz liczba obiektów poddana tym pracom;
- wartość finansowa prac remontowo–konserwatorskich w zabytkach oraz liczba obiektów poddanych tym pracom.

Priorytet II:

- liczba opracowanych, wydanych wydawnictw;
- liczba utworzonych lub zmodernizowanych elementów infrastruktury służących funkcjonowaniu i rozwojowi turystyki;
- liczba pracowników biorących udział w szkoleniach związanych z ochroną dziedzictwa kulturowego.

Priorytet III:

- czy przekształcono strefę „E” ochrony konserwatorskiej widoku miasta w otulinę najstarszej części układu urbanistycznego (*Zmiana Studium uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy i Miasta Poddębice z 2015 roku*);
- czy stworzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla najważniejszych wsi.

Priorytet IV:

- liczba obiektów zabytkowych, dla których wykonano inwentaryzacje konserwatorską;
- określenie liczby zabytków wymagających interwencji ze względu na zły stan zachowania lub inne zagrożenia.

10. Źródła finansowania opieki nad zabytkami

**Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Dziedzictwo kulturowe –
Priorytet 1- Ochrona zabytków.**

Prognozowany budżet: 112 125 000 zł.

Cele:

- zachowanie materialnego dziedzictwa kulturowego

Można ubiegać się o dofinansowanie następujących zadań:

- *prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków planowane do przeprowadzenia w roku udzielenia dofinansowania;*
- *prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wykonane w okresie do trzech lat poprzedzających złożenie wniosku (po wykonaniu wszystkich prac i robót określonych w pozwoleniu wydanym przez wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

Dofinansowane mogą być działania określone w art. 77. *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Zgodnie z §2 ust. 2 Regulaminu *Programu* nie można ubiegać się o dofinansowanie projektów współfinansowanych ze środków europejskich.

O dofinansowanie mogą się starać osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego, i inne jednostki organizacyjne, które są właścicielem zabytku wpisanego do rejestru zabytków, jego posiadaczem lub jest on w ich trwałym zarządzie. O dofinansowanie po zakończeniu prac nie mogą ubiegać się wnioskodawcy, których działalność finansowana jest ze środków publicznych. Nie mogą ubiegać się o dofinansowanie wnioskodawcy, którzy zostali określani w art. 72 *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Program Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego *Promesa Ministra Kultury*.

Prognozowany budżet: 5 750 000zł

W ramach programu można ubiegać się o promesę Ministra na dofinansowanie wkładu własnego. Dofinansowywane zadania nie mogą być komercyjne. Promesa dotyczy zadań dofinansowanych z:

- 16 Regionalnych Programów Operacyjnych 2014–2020,
- Programu Rozwój Obszarów Wiejskich 2014–2020,
- Programu Kreatywna Europa,
- Programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

Finansowane zadania muszą być w całości zgodne z wymogami programów europejskich. Ponadto o wsparcie można ubiegać się tylko wtedy, gdy nie jest zawarta wiążąca umowa na dofinansowanie w ramach jednego z programów europejskich.

Zakres dofinansowanych zadań jest następujący:

- ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego,
- budowa nowych obiektów (Budowa infrastruktury kultury tylko w odniesieniu do

Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020), rozbudowa, przebudowa, remont infrastruktury kultury oraz infrastruktury szkolnictwa artystycznego,

- realizacja międzynarodowych przedsięwzięć kulturalnych,
- rozwój społeczeństwa informacyjnego w dziedzinie kultury,
- rozwój zasobów ludzkich oraz podnoszenie poziomu wykształcenia społeczeństwa.

O promesę ubiegać się mogą:

- państwowe instytucje kultury,
- samorządowe instytucje kultury,
- jednostki samorządu terytorialnego,
- organizacje pozarządowe,
- kościoły i związki wyznaniowe,
- publiczne szkoły artystyczne,
- państwowe uczelnie artystyczne,
- archiwa państwowe.

Z programu wyłączone są:

- zadania dofinansowane w ramach **Programu Wieloletniego *Europejska Stolica Kultury 2016***,
- zadania dofinansowane w ramach innych programów Ministra, w tym również tych, realizowanych jako zadania własne przez następujące państwowe instytucje kultury: Narodowe Centrum Kultury, Instytut Książki, Instytut Teatralny im. Zbigniewa Raszewskiego, Narodowy Instytut Audiowizualny, Narodowy Instytut Dziedzictwa, Biblioteka Narodowa, Muzeum Historii Polski.

Program Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej „Ochrona i przywracanie różnorodności biologicznej” zakłada dofinansowanie na zasadzie dotacji lub pożyczki na prace w parkach, ogrodach. Celem programu jest utrzymanie różnorodności krajobrazowej i biologicznej oraz zatrzymanie procesów degradacji krajobrazu. Uczestniczyć w nich mogą m.in. podmioty będące właścicielami, użytkownikami wieczystymi lub zarządcami zabytkowych parków i ogrodów. Środki pozyskane w programie można przeznaczyć na:

- utrzymanie i zachowanie zabytkowych parków i ogrodów,
- zakup sprzętu do prac pielęgnacyjnych w ramach przedsięwzięć dotyczących prac konserwatorskich i rewitalizacyjnych.

Nabór wniosków odbywa się w trybie ciągłym oraz konkursowym.

Dotacje z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków można uzyskać na zabytki wpisane do rejestru zabytków. O dofinansowanie mogą się starać osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego, i inne jednostki organizacyjne, które są właścicielem zabytku wpisanego do rejestru zabytków, jego posiadaczem lub jest on w ich trwałym zarządzie. Dofinansowane mogą być działania określone w art. 77. *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Można ubiegać się o dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wykonanych do trzech lat poprzedzających złożenie wniosku, lub tych, które mają być prowadzone w roku składania wniosku. Środki finansowe mogą wynosić do 50% nakładów. W przypadku zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej, który wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac, lub gdy stan zabytku wymaga natychmiastowej interwencji dofinansowanie może wynosić 100%.

Dotacje celowe z budżetu województwa łódzkiego mogą być udzielone na prace lub roboty budowlane przy zabytku nieruchomym, ruchomym lub archeologicznym. Finansowanie jest możliwe w przypadku spełniania przez wskazane zabytki następujących warunków:

- wpisanie do rejestru zabytków województwa łódzkiego,
- lokalizacja w granicach województwa łódzkiego,
- posiadanie dużego znaczenia dla dziedzictwa kulturowego województwa łódzkiego, ze szczególnym uwzględnieniem jego wartości historycznej, naukowej lub artystycznej oraz dostępności na potrzeby społeczne, turystyczne, kulturalne i edukacyjne.

O dofinansowanie mogą się starać osoby fizyczne, jednostki samorządu terytorialnego, i inne jednostki organizacyjne, które są właścicielem zabytku wpisanego do rejestru zabytków, jego posiadaczem lub jest on w ich trwałym zarządzie. Dofinansowane mogą być działania określone w art. 77. *Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*. Środki finansowe mogą wynosić do 50% nakładów. W przypadku zabytku o wyjątkowej wartości historycznej, artystycznej lub naukowej, który wymaga przeprowadzenia złożonych pod względem technologicznym prac lub gdy stan zabytku wymaga natychmiastowej interwencji dofinansowanie może wynosić 100%.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi udzielić może dofinansowania w formie pożyczki, pożyczki pomostowej, bezzwrotnych dotacji, dopłat do oprocentowania kredytów czy środków przekazywanych państwowym jednostkom budżetowym. O pomoc tą mogą ubiegać się osoby fizyczne, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, przedsiębiorcy, państwowe jednostki budżetowe i jednostki samorządu terytorialnego. Wsparcie można otrzymać na usuwanie wyrobów zawierających azbest, czy prace rewaloryzacyjne na

terenach zielonych towarzyszących pałacom, dworom itp.

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (2014–2020) umożliwia dofinansowanie działań z zakresu ochrony zabytków na poziomie krajowym w ramach VIII osi priorytetowej *Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury*. Wsparcie udzielone będzie na:

- prace związane z konserwacją i renowacją obiektów zabytkowych,
- konserwację zabytków ruchomych (w tym ich ochrona oraz udostępnienie poprzez digitalizację),
- ochronę i zachowanie zabytkowych parków i ogrodów,
- rozbudowę, przebudowę i remont niezabytkowej infrastruktury kultury i edukacji artystycznej, która przeznaczona jest na cele kulturalne,
- modernizację wystaw stałych,
- zabezpieczenie obiektów przed kradzieżą oraz zniszczeniem,
- zakup wyposażenia do prowadzenia działalności kulturalnej,
- zakup aparatury specjalistycznej na cele działalności związanej z ochroną i zachowaniem dziedzictwa oraz rozwojem zasobów kultury.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014–2020 zakłada wsparcie w zakresie:

- ochrony dziedzictwa narodowego,
- kultury.

Wsparcie będzie realizowane w ramach osi priorytetowej VI *Rewitalizacja i potencjał endogeniczny regionu*. W jej ramach zaplanowano trzy działania:

- VI.1 Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury,
- VI.2 Rozwój gospodarki turystycznej,
- VI.3. Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno–gospodarczego.

Projekt ma na celu zwiększenie partycypacji mieszkańców województwa oraz turystów w kulturze. Ma się to odbyć w oparciu o dziedzictwo kultury oraz instytucje kultury.

W ramach działania VI.1 Dziedzictwo kulturowe i infrastruktura kultury dofinansowane będą projekty:

- *prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach nieruchomych*

wpisanych do rejestru zabytków w celu umożliwienia im pełnienia funkcji kulturalnych lub nadania im takich funkcji (zakup wyposażenia, prace mające na celu zagospodarowanie otoczenia wpisanego do rejestru zabytków, konserwacja i restauracja zabytków ruchomych, digitalizacja zasobów dziedzictwa i ich udostępnienie, wykorzystanie technologii informacyjno–komunikacyjnych w zakresie zwiększenia dostępu do kultury, ochrona zabytku przed zagrożeniem),

- *roboty budowlane w obiektach instytucji kultury (z wyłączeniem odbudowy i budowy od podstaw) oraz zakup wyposażenia (konserwacja i restauracja zabytków ruchomych, ochrona zasobów przed zagrożeniami, digitalizacja zasobów dziedzictwa i ich udostępnienie, wykorzystanie technologii informacyjno–komunikacyjnych w zakresie zwiększenia dostępu do kultury).*

W działaniu VI.2 Rozwój gospodarki turystycznej wspierane będą określone projekty:

- *budowa lub przebudowa infrastruktury turystycznej,*
- *prace budowlane przystosowujące istniejące obiekty do pełnienia funkcji turystycznych,*
- *inwestycje przyczyniające się do tworzenia lub rozwoju produktów regionalnych.*

W ramach tych projektów dofinansowywane będą:

- *inwestycje związane z zakupem wyposażenia i sprzętu niezbędnego do realizacji projektu,*
- *inwestycje polegające na zagospodarowaniu otoczenia funkcjonalnie połączonego z realizowanym projektem,*
- *kampanie promujące ofertę turystyczną,*
- *inwestycje odnoszące się do dziedzictwa kulturowego i infrastruktury kulturalnej.*

W ramach działania VI.3. Rewitalizacja i rozwój potencjału społeczno–gospodarczego deklarowane jest wsparcie dla następujących projektów:

- *renowacja i adaptacja obiektów prowadząca do przywrócenia lub nadania nowych funkcji wraz z zakupem niezbędnego do realizacji sprzętu i wyposażenia,*
- *zagospodarowanie przestrzeni publicznej powiązanej funkcjonalnie z obiektem poddawany rewalizacji,*
- *Przebudowa, prace konserwatorsko–restauratorskie i remont części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych.*

11. Realizacja i finansowanie przez Gminę Poddębice zadań z zakresu ochrony zabytków

Stan zabytków wpisanych do rejestru zabytków jest dobry i bardzo dobry. W ciągu ostatnich lat przeprowadzono prace przy obiektach należących do gminy. Ich wartość przedstawia się następująco:

- rewitalizacja zespołu pałacowo-parkowego w Poddębicach – 15 mln zł,
- powstanie Pijalni Wód Termalnych na bazie kościoła ewangelicko–augsburskiego w Poddębicach–2,3 mln zł,
- rewitalizacja centrum Poddębic – 14,5 mln zł.

Poza tym realizowane są inne, obejmujące mniejszy zakres, prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach na terenie gminy. W roku 2016 przeprowadzono prace w kaplicy Aniołów Stróżów przy kościele p.w. św. Michała Archanioła w Niemysłowie. Z kolei na rok 2017 planuje się realizację zadań w kościele p.w. św. Idziego w Bałdrzychowie. Zgodnie z planem budżetowym na rok 2017 Gmina Poddębice przeznaczy na prace konserwatorskie i restauratorskie 15 000 złotych.

W kolejnych latach należy dążyć do zabezpieczenia środków finansowych niezbędnych dla kontynuacji prac remontowych przy obiektach zabytkowych. Niemniej, ilość środków finansowych, jaka powinna być przeznaczona na realizację tych zadań jest trudna do oszacowania i zależy od wielu czynników, w tym od posiadanych przez właściciela obiektów środków finansowych, czy też woli współwłaścicieli poszczególnych budynków.

W zakresie promocji dziedzictwa Gmina Poddębice nie podejmowała dotąd żadnych działań. W związku z tym należy rozwinąć promocję dziedzictwa poprzez:

- inicjowanie i organizowanie obchodów Europejskich Dni Dziedzictwa w gminie,
- zorganizowanie konkursu na najlepiej zadbany zabytek,
- włączenie zagadnień ochrony dziedzictwa w dotychczasowe działania promocyjne.

Aneks 1

Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w *Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Poddębice*

Wykaz zabytków nieruchomych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków				
Lp.	Miejscowość	Obiekt	Adres	Informacje o wpisie do rejestru
1	Adamów	Dom	Adamów 2	
2	Bałdrzychów	Cmentarz parafialny		
3	Bałdrzychów	Plebania w zespole kościoła parafialnego	Bałdrzychów 20	
4	Bałdrzychów	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia z bramą i ogrodzeniem w zespole kościoła parafialnego	Bałdrzychów 26	
5	Bałdrzychów	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Bałdrzychów 26	
6	Bałdrzychów	Kaplica grobowa w zespole kościoła parafialnego	Bałdrzychów 26	
7	Bałdrzychów	Kościół parafialny p. w. św. Idziego	Bałdrzychów 26	700/192/A z dnia 2.10.1967 r.
8	Bałdrzychów	Ogrodzenie cmentarza parafialnego z bramą główną		
9	Borki Lipkowskie	Kaplica filialna p. w. Matki Bożej Karmiącej	Borki Lipkowskie 13	
10	Dominikowice	Park dworski		
11	Gibaszew	Dom	Gibaszew 3	
12	Golice	Dwór w zespole dworsko-folwarcznym	Golice 2	
13	Golice	Park dworski w zespole dworsko-folwarcznym	Golice 2	
14	Golice	Spichlerz w zespole dworsko-folwarcznym		
15	Góra Bałdrzychowska	Dwór w zespole folwarcznym	Góra Bałdrzychowska 1a	
16	Góra Bałdrzychowska	Park dworski w zespole folwarcznym		
17	Góra Bałdrzychowska	Pozostałość zespołu folwarcznego		

18	Izabela	Dom	Izabela 14	
19	Jabłonka	Dworek, ob. dom	Jabłonka 2a	
20	Kałów	Cmentarz parafialny		
21	Kałów	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia z bramą i ogrodzeniem w zespole kościoła parafialnego		
22	Kałów	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Kałów 12	708/204/A z dnia 6.10.1967 r.
23	Kałów	Kościół parafialny p. w. św. Mikołaja Biskupa i św. Stanisława Biskupa	Kałów 12	707/203/A z dnia 6.10.1967 r.
24	Kałów	Organistówka w zespole kościoła parafialnego p.w. Wszystkich Świętych	Kałów 12	
25	Kałów	Dom	Kałów 17	
26	Krępa	Park dworski	Krępa 24, 25b, 57, 58	
27	Krępa	Spichlerz	Krępa 57	
28	Krępa	Dom	Krępa 21	
29	Niemysłów	Cmentarz parafialny		
30	Niemysłów	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia w zespole kościoła parafialnego	Niemysłów 41	
31	Niemysłów	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Niemysłów 41	
32	Niemysłów	Kaplica Aniołów Stróżów przy kościele parafialnym p. w. św. Michała Archanioła	Niemysłów 41	709/208/A z dnia 6.10.1967 r.
33	Niemysłów	Kościół parafialny p. w. św. Michała Archanioła	Niemysłów 41	
34	Niemysłów	d. Plebania w zespole kościoła parafialnego	Niemysłów 41	
35	Niemysłów	Dom	Niemysłów 92	
36	Niemysłów	Historyczne założenie przestrzenne		
37	Niewiesz	Cmentarz parafialny		
38	Niewiesz	Plebania w zespole kościoła parafialnego p.w. Wszystkich Świętych	Niewiesz 54	
39	Niewiesz	Spichlerz	Niewiesz 41a	
40	Poddębice	Historyczny układ urbanistyczny		

41	Poddębice	Wikariatka, ob. Dom	ul. Kilińskiego 3	
42	Poddębice	Plebania w zespole kościoła parafialnego	ul. Kilińskiego 4	
43	Poddębice	Dom	ul. Łęczycka 5, 5a	
44	Poddębice	Szkoła w obrębie bryły z 1934 r.	ul. Łęczycka 13/15	
45	Poddębice	Dom	ul. Łódzka 1	
46	Poddębice	Dom	ul. Łódzka 27, 27a	
47	Poddębice	Dom	ul. Łódzka 29, 29a	
48	Poddębice	Cmentarz ewangelicko-augsburski	ul. Łódzka	
49	Poddębice	Cmentarz parafialny	ul. Łódzka	
50	Poddębice	Cmentarz żydowski	ul. Łódzka	
51	Poddębice	Brama z dzwonnica w zespole zboru ewangelickiego	ul. Mickiewicza 7	
52	Poddębice	Zbór ewangelicki	ul. Mickiewicza 7	
53	Poddębice	Relikt bramy i ogrodzenia w zespole pałacowo-parkowym	ul. Mickiewicza 9/11	
54	Poddębice	Pałac (willa) z kaplicą	ul. Mickiewicza 9/11	102/228/A z dnia 10.10.1967 r.
55	Poddębice	Założenie przestrzenne obejmujące park pałacowy z zadrzewieniem wokół zboru ewangelickiego	ul. Mickiewicza	366/A z dnia 30.12.1990 r.
56	Poddębice	Młyn	ul. Młynarska 23	
57	Poddębice	Plebania w zespole zboru ewangelickiego	ul. Konopnickiej 13/13a	
58	Poddębice	Cmentarz przykościelny w granicach ogrodzenia z bramą i ogrodzeniem w zespole kościoła parafialnego	Pl. Kościuszki 1	
59	Poddębice	Dzwonnica w zespole kościoła parafialnego	Pl. Kościuszki 1	710/227/A z dnia 10.12.1967 r.
60	Poddębice	Kaplica grobowa w zespole kościoła parafialnego p. w. św. Katarzyny	Pl. Kościuszki 1	
61	Poddębice	Kościół parafialny p. w. św. Katarzyny	Pl. Kościuszki 1	101/226/A z dnia 10.12.1967 r.
62	Poddębice	Dom	Pl. Kościuszki 15	
63	Poddębice	Dom	Pl. Kościuszki 28	

64	Poddębice	Dom	Pl. Kościuszki 29	
65	Poddębice	Dom	Pl. Kościuszki 34	
66	Poddębice	Dom	Pl. Kościuszki 35	
67	Poddębice	Dom	Pl. Kościuszki 37a, 37b	
68	Poddębice	Dom	ul. Parzęczewska 1	
69	Poddębice	Młyn	ul. Przejazd 15/17	
70	Poddębice	Dom	ul. Sienkiewicza 33	
71	Poddębice	Dom	ul. Sienkiewicza 48	
72	Poddębice	Dom	ul. Targowa 2	
73	Poddębice	Zespół dworca kolejowego		
74	Sworawa	Szkoła, ob. dom	Sworawa 43	
75	Szarów Księży	Relikt zespołu dworsko- parkowo-folwarcznego		
76	Tumusin	Dwór	Tumusin 12	99/216/A z dnia 12.10.1967 r.
77	Tumusin	Lamus	Tumusin 12	712/217/A z dnia 12.10.1967 r.
Zabytki nieruchome wyznaczone przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków do ujęcia w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków				

Aneks 2

Wykaz stanowisk archeologicznych ujętych w *Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Poddębice*

Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu Gminy Poddębice					
Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia
1	Antonina	STAN. 1, AZP 64-46/37	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura przeworska (?) kultura polska	okres wpływów rzymskich (?) XVIII w.
2	Antonina	STAN. 2, AZP 64-46/38	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	epoka brązu- okres halszacki XVII-XVIII w.
3	Antonina	STAN. 3, AZP 64-46/39	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	epoka brązu XVII-XVIII w.
4	Antonina	STAN. 4, AZP 64-46/40	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	epoka brązu (?) XVII-XVIII w.
5	Antonina	STAN. 5, AZP 64-46/41	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	epoka kamienia
6	Antonina	STAN. 6, AZP 64-46/42	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	epoka brązu XVII-XVIII w.
7	Antonina	STAN. 7, AZP 64-46/43	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	epoka brązu XVII-XVIII w.
8	Bałdrzychów	STAN. 3, AZP 64-46/54 Zespół stanowisk: N	cmentarzysko punkt osadniczy osada punkt osadniczy	kultura łużycka kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	IV, V okres epoki brązu, okres halszacki okres halszacki D/wczesny okres lateński okres wpływów rzymskich XVII-XVIII w.
9	Bałdrzychów	STAN. 5, AZP 64-46/106 Zespół stanowisk: N	cmentarzysko	kultura pomorska	okres halszacki
10	Bałdrzychów	STAN. 7, AZP 64-47/52	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
11	Bałdrzychów	STAN. 8, AZP 64-47/53	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halszacki C-D

12	Bałdrzychów	STAN. 9, AZP 64-47/54	cmentarzysko ślad osadnictwa	kultura łużycka kultura przeworska	okres halsztacki C-D późny okres lateński-okres wpływów rzymskich
13	Bałdrzychów	STAN. 14, AZP 64-46/52 Zespół stanowisk: N	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI-XVIII w.
14	Bałdrzychów	STAN. 15, AZP 64-46/53 Zespół stanowisk: N	ślad osadnictwa osada (?) punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	okres halsztacki okres wpływów rzymskich XVII-XVIII w.
15	Bałdrzychów	STAN. 16, AZP 64-46/55	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI-XVIII w.
16	Bałdrzychów	STAN. 17, AZP 64-46/56	ślad osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI-XVIII w.
17	Bałdrzychów	STAN. 18, AZP 64-46/57	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	okres halsztacki D/wczesny okres lateński XVII-XVIII w.
18	Bałdrzychów	STAN. 19, AZP 64-46/58	punkt osadniczy ślad osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska (?) kultura polska	IV-V okres epoki brązu chronologia nieokreślona XVII-XVIII w.
19	Bałdrzychów	STAN. 20, AZP 64-46/61	ślad osadnictwa punkt osadniczy ślad osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura polska kultura polska	epoka kamienia chronologia nieokreślona średniowiecze okres nowożytny
20	Bałdrzychów	STAN. 21, AZP 64-46/62 Zespół stanowisk: N	ślad osadnictwa punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVI-XVIII w.
21	Bałdrzychów	STAN. 22, AZP 64-46/63 Zespół stanowisk: N	ślad osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura przeworska kultura polska	Neolit okres wpływów rzymskich XVII-XVIII w.
22	Bałdrzychów	STAN. 23, AZP 64-46/68	punkt osadniczy ślad osadnictwa punkt osadniczy	kultura przeworska (?) kultura polska kultura polska	chronologia nieokreślona późne średniowiecze XVII-XVIII w.

23	Bałdrzychów	STAN. 24, AZP 64-46/69	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska kultura polska	epoka brązu (?) późne średniowiecze XVI-XVIII w.
24	Bałdrzychów	STAN. 25, AZP 64-46/70 Zespół stanowisk: N	osada punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVII-XVIII w.
25	Bałdrzychów	STAN. 26, AZP 64-46/71 Zespół stanowisk: N	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI-XVII w.
26	Bałdrzychów	STAN. 27, AZP 64-46/72 Zespół stanowisk: N	śląd osadnictwa osada (?) punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	epoka brązu (?) okres wpływów rzymskich XVII-XVIII w.
27	Bałdrzychów	STAN. 28, AZP 64-46/73	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura przeworska kultura polska kultura polska	późny neolit okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII-XVIII w.
28	Bałdrzychów	STAN. 29, AZP 64-46/74	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI-XVII w.
29	Bałdrzychów	STAN. 30, AZP 64-46/89	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI-XVIII w.
30	Bałdrzychów	STAN. 31, AZP 64-46/90	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII-XVIII w.
31	Bałdrzychów	STAN. 32, AZP 64-46/91	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII-XVIII w.
32	Bałdrzychów	STAN. 33, AZP 64-46/92	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska kultura polska	Pradzieje średniowiecze XVII-XVIII w.
33	Bałdrzychów	STAN. 34, AZP 64-46/93	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI-XVIII w.
34	Bałdrzychów	STAN. 35, AZP 64-46/94	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII-XVIII w.
35	Bałdrzychów	STAN. 36, AZP 64-46/95	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI-XVIII w.
36	Bałdrzychów	STAN. 37, AZP 64-46/98	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura przeworska kultura polska kultura polska	epoka kamienia okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII-XVIII w.

37	Bałdrzychów	STAN. 38, AZP 64–46/99	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
38	Bliźnia	STAN. 1, AZP 63–47/66 Zespół stanowisk: I	śląd osadnictwa osada	kultura pomorska kultura prapolska	wczesny okres lateński wczesne średniowiecze
39	Bliźnia	STAN. 2, AZP 63–47/67 Zespół stanowisk: I	śląd osadnictwa osada	kultura łużycka kultura przeworska	okres halsztacki C–D okres wpływów rzymskich
40	Borki Lipkowskie	STAN. 1, AZP 64–46/64	śląd osadnictwa osada (?) punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska kultura polska	Pradzieje średniowiecze XVI–XVIII w.
41	Borki Lipkowskie	STAN. 2, AZP 64–46/65	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
42	Borki Lipkowskie	STAN. 3, AZP 64–46/75	śląd osadnictwa śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska (?) kultura polska	epoka brązu (?) okres wpływów rzymskich (?) XVI–XVIII w.
43	Borki Lipkowskie	STAN. 4, AZP 64–46/76	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
44	Borki Lipkowskie	STAN. 5, AZP 64–46/77	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
45	Borki Lipkowskie	STAN. 6, AZP 64–46/78	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska (?) kultura polska	chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
46	Borki Lipkowskie	STAN. 7, AZP 64–46/79	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVII–XVIII w.
47	Borki Lipkowskie	STAN. 8, AZP 64–46/81	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII–XVIII w.
48	Borysew	STAN. 1, AZP 64–47/51	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
49	Borysew	STAN. 2, AZP 64–47/55	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
50	Borysew	STAN. 3, AZP 64–47/56	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
51	Borysew	STAN. 4, AZP 64–47/57	śląd osadnictwa	kultura łużycka	IV–V okres epoki brązu– okres halsztacki C–D

52	Busina–Kolonia	STAN. 2, AZP 64–46/66 Zespół stanowisk: Q	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska kultura polska	pradzieje średniowiecze XVII–XVIII w.
53	Busina–Kolonia	STAN. 3, AZP 64–46/67 Zespół stanowisk: Q	osada punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze okres nowożytny
54	Busina–Kolonia	STAN. 4, AZP 64–46/80	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
55	Busina–Kolonia	STAN. 5, AZP 64–46/96 Zespół stanowisk: Q	osada (?) punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI–XVIII w.
56	Busina–Kolonia	STAN. 6, AZP 64–46/97 Zespół stanowisk: Q	śląd osadnictwa osada punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura prapolska kultura polska kultura polska	późny okres lateński/okres wpływów rzymskich XII–XIII w. późne średniowiecze XVII–XVIII w.
57	Busina–Kolonia	STAN. 7, AZP 64–46/101 Zespół stanowisk: Q	osada (?) punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI–XVIII w.
58	Busina–Kolonia	STAN. 8, AZP 64–46/102 Zespół stanowisk: Q	osada (?) punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI–XVIII w.
59	Byczyna	STAN. 2, AZP 64–47/23	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
60	Byczyna	STAN. 3, AZP 64–47/24	śląd osadnictwa osada	kultura łużycka kultura prapolska	okres halsztacki C–D III wczesne średniowiecze
61	Byczyna	STAN. 4, AZP 64–47/21	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
62	Chropy	STAN. 1, AZP 63–47/28 Zespół stanowisk: G	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
63	Chropy	STAN. 2, AZP 63–47/30 Zespół stanowisk: G	śląd osadnictwa	kultura przeworska	środkowy okres lateński
64	Chropy	STAN. 3, AZP 63–47/31 Zespół stanowisk: G	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
65	Chropy	STAN. 4, AZP 63–47/32	śląd osadnictwa	kultura przeworska	późny okres lateński–wczesny okres wpływów rzymskich

66	Chropy	STAN. 5, AZP 63–47/49 Zespół stanowisk: H	osada	kultura przeworska	wczesny okres wpływów rzymskich
67	Chropy	STAN. 6, AZP 63–47/50 Zespół stanowisk: H	osada	kultura przeworska	wczesny okres wpływów rzymskich
68	Chropy	STAN. 7, AZP 63–47/51 Zespół stanowisk: H	osada	kultura przeworska	wczesny okres wpływów rzymskich
69	Chropy	STAN. 8, AZP 63–47/52 Zespół stanowisk: H	osada	kultura pomorska	wczesny–środkowy okres lateński
70	Chropy	STAN. 9, AZP 63–47/53 Zespół stanowisk: H	osada	kultura przeworska	wczesny okres wpływów rzymskich
71	Ciężków	STAN. 1, AZP 64–47/9	śląd osadnictwa śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura prapolska kultura polska	okres halsztacki C–D III wczesne średniowiecze XVII–XVIII w.
72	Ciężków	STAN. 2, AZP 64–47/13	osada śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura polska	okres halsztacki C–D XIV–XV w.
73	Dominikowice	STAN. 5, AZP 63–46/7	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
74	Dominikowice	STAN. 6, AZP 63–46/8	śląd osadnictwa śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura przeworska (?) kultura polska	Neolit chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
75	Dominikowice	STAN. 7, AZP 63–46/64	osada śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska kultura polska	okres halsztacki C–D późne średniowiecze XVII–XVIII w.
76	Feliksów	STAN. 1, AZP 65–47/48	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
77	Góra Bałdrzychowska	STAN. 1, AZP 64–47/2	cmentarzysko cmentarzysko cmentarzysko	kultura łużycka kultura pomorska kultura przeworska	okres halsztacki C–D środkowy okres lateński późny okres lateński–okres wpływów rzymskich
78	Góra Bałdrzychowska	STAN. 3, AZP 64–47/37	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D

79	Góra Bałdrzychowska	STAN. 4, AZP 64-47/38	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C-D
80	Góra Bałdrzychowska	STAN. 5, AZP 64-47/39	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C-D
81	Góra Bałdrzychowska	STAN. 6, AZP 64-47/40 Zespół stanowisk: R	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C-D
82	Góra Bałdrzychowska	STAN. 7, AZP 64-47/41 Zespół stanowisk: R	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C-D
83	Góra Bałdrzychowska	STAN. 8, AZP 64-47/42 Zespół stanowisk: R	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C-D
84	Góra Bałdrzychowska	STAN. 9, AZP 64-47/43 Zespół stanowisk: R	osada osada	kultura łużycka kultura polska	IV okres epoki brązu XIV-XV w.
85	Góra Bałdrzychowska	STAN. 10, AZP 64-47/44 Zespół stanowisk: R	śląd osadnictwa cmentarzysko	kultura pucharów lejkowatych kultura pomorska	II neolit wczesny okres lateński
86	Góra Bałdrzychowska	STAN. 11, AZP 64-47/45	osada śląd osadnictwa	kultura przeworska kultura polska	późny okres lateński-okres wpływów rzymskich XV-XVI w
87	Góra Bałdrzychowska	STAN. 12, AZP 64-47/46	śląd osadnictwa	kultura łużycka	IV okres epoki brązu
88	Góra Bałdrzychowska	STAN. 13, AZP 64-47/47 Zespół stanowisk: R	śląd osadnictwa	kultura łużycka	IV-V okres epoki brązu
89	Góra Bałdrzychowska	STAN. 14, AZP 64-47/48 Zespół stanowisk: T	śląd osadnictwa	kultura polska	XV-XVI w.
90	Góra Bałdrzychowska	STAN. 15, AZP 65-47/3 Zespół stanowisk: T	osada	kultura przeworska	późny okres lateński
91	Góra Bałdrzychowska	STAN. 16, AZP 65-47/4 Zespół stanowisk: T	osada	kultura przeworska	późny okres lateński
92	Góra Bałdrzychowska	STAN. 17, AZP 65-47/5 Zespół stanowisk: T	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura przeworska	okres halsztacki C-D okres wpływów rzymskich
93	Góra Bałdrzychowska	STAN. 18, AZP 65-47/6 Zespół stanowisk: T	śląd osadnictwa	kultura polska	okres nowożytny
94	Góra Bałdrzychowska	STAN. 19, AZP 65-47/7 Zespół stanowisk: T	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
95	Góra Bałdrzychowska	STAN. 20, AZP 65-47/8 Zespół stanowisk: T	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
96	Góra Bałdrzychowska	STAN. 21, AZP 65-47/9 Zespół stanowisk: T	śląd osadnictwa	kultura pomorska	wczesny okres lateński
97	Góra Bałdrzychowska	STAN. 22, AZP 65-47/10 Zespół stanowisk: T	osada	kultura nieokreślona	pradzieje

98	Góra Bałdrzychowska	STAN. 23, AZP 65–47/11 Zespół stanowisk: T	osada osada	kultura łużycka kultura polska	okres halsztacki C–D XIV w.
99	Góra Bałdrzychowska	STAN. 24, AZP 65–47/12 Zespół stanowisk: T	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
100	Góra Bałdrzychowska	STAN. 25, AZP 65–47/13	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	chronologia nieokreślona
101	Góra Bałdrzychowska	STAN. 26, AZP 65–47/14	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
102	Góra Bałdrzychowska	STAN. 27, AZP 65–47/15	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
103	Góra Bałdrzychowska	STAN. 28, AZP 65–47/16	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
104	Grocholice	STAN. 1, AZP 63–46/55	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI–XVII w.
105	Grocholice	STAN. 2, AZP 63–46/63	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI–XVIII w.
106	Grocholice	STAN. 3, AZP 63–46/63	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska (?) kultura polska kultura polska	chronologia nieokreślona późne średniowiecze XVII–XVIII w.
107	Jarugów	STAN. 1, AZP 65–47/51	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	chronologia nieokreślona
108	Józefka	STAN. 1, AZP 64–47/14	cmentarzysko	kultura łużycka	IV okres epoki brązu–okres halsztacki C–D
109	Józefów Kolonia	STAN. 1, AZP 62–47/17	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
110	Józefów Kolonia	STAN. 2, AZP 62–47/19	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
111	Józefów Kolonia	STAN. 3, AZP 62–47/20 Zespół stanowisk: X	osada	kultura pomorska	okres halsztacki D–wczesny okres lateński
112	Józefów Kolonia	STAN. 4, AZP 62–47/21	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
113	Józefów Kolonia	STAN. 7, AZP 62–46/25 Zespół stanowisk: X	śląd osadnictwa osada	kultura nieokreślona kultura polska	pradzieje XIV–XV w.
114	Józefów Kolonia	STAN. 8, AZP 62–46/26 Zespół stanowisk: C	osada osada	kultura łużycka kultura polska	V okres epoki brązu–okres halsztacki C XIV–XV w.

115	Józefów Kolonia	STAN. 9, AZP 62–46/27 Zespół stanowisk: C	osada	kultura łużycka	V okres epoki brązu–okres halsztacki C
116	Józefów Kolonia	STAN. 10, AZP 62–46/28 Zespół stanowisk: C	osada	kultura łużycka	V okres epoki brązu–okres halsztacki C
117	Józefów Kolonia	STAN. 11, AZP 62–46/29 Zespół stanowisk: C	śląd osadnictwa osada osada	kultura łużycka kultura polska kultura polska	V okres epoki brązu–okres halsztacki C XIV–XV w. XVI–XVIII w.
118	Kałów	STAN. 1, AZP 64–47/49	śląd osadnictwa	kultura łużycka – okres halsztacki C– D	
119	Kałów	STAN. 2, AZP 65–47/37 Zespół stanowisk: S	śląd osadnictwa osada	kultura łużycka kultura przeworska	okres halsztacki C–D okres wpływów rzymskich
120	Kałów	STAN. 3, AZP 65–47/38 Zespół stanowisk: S	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
121	Kałów	STAN. 4, AZP 65–47/39 Zespół stanowisk: S	osada	kultura polska	późne średniowiecze
122	Kałów	STAN. 5, AZP 65–47/40 Zespół stanowisk: S	osada	kultura polska	XIV–XVI w.
123	Kałów	STAN. 6, AZP 65–47/41 Zespół stanowisk: S	osada produkcyjna	kultura nieokreślona	chronologia nieokreślona
124	Kałów	STAN. 7, AZP 65–47/92	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
125	Kałów	STAN. 8, AZP 65–47/93	śląd osadnictwa osada	kultura pucharów lejkowatych kultura polska	neolit późne średniowiecze
126	Kałów	STAN. 12, AZP 65–47/97	śląd osadnictwa	kultura łużycka (?)	okres halsztacki C–D (?)
127	Kałów	STAN. 13, AZP 65–47/98	osada	kultura polska	późne średniowiecze
128	Kałów	STAN. 14, AZP 65–47/99	osada	kultura polska	późne średniowiecze
129	Karnice	STAN. 1, AZP 63–47/33 Zespół stanowisk: E	osada	kultura prapolska	wczesne średniowiecze
130	Karnice	STAN. 2, AZP 63–47/34 Zespół stanowisk: E	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D

131	Karnice	STAN. 3, AZP 63–47/35 Zespół stanowisk: E	osada	kultura przeworska	wczesny okres wpływów rzymskich
132	Karnice	STAN. 4, AZP 63–47/36 Zespół stanowisk: E	osada	kultura przeworska	późny okres wpływów rzymskich
133	Karnice	STAN. 5, AZP 63–47/37 Zespół stanowisk: E	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
134	Karnice	STAN. 6, AZP 63–47/38 Zespół stanowisk: E	osada	kultura przeworska	środkowy–późny okres lateński
135	Karnice	STAN. 7, AZP 63–47/39 Zespół stanowisk: E	śląd osadnictwa	kultura przeworska	późny okres lateński
136	Karnice	STAN. 8, AZP 63–47/40 Zespół stanowisk: E	osada	kultura przeworska	środkowy okres lateński
137	Karnice	STAN. 9, AZP 63–47/46 Zespół stanowisk: E	śląd osadnictwa osada	kultura łużycka kultura przeworska	okres halsztacki D okres wpływów rzymskich
138	Karnice	STAN. 10, AZP 63–47/47 Zespół stanowisk: E	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
139	Karnice	STAN. 12, AZP 62–47/24	śląd osadnictwa	kultura łużycka	IV okres epoki brązu
140	Karnice	STAN. 13, AZP 62–47/25 Zespół stanowisk: E	osada	kultura polska	XIV/XV w.
141	Karnice	STAN. 14, AZP 62–47/22	śląd osadnictwa	kultura przeworska	późny okres lateński–wczesny okres wpływów rzymskich
142	Karnice	STAN. 15, AZP 62–47/23	śląd osadnictwa	kultura pomorska	wczesny okres lateński
143	Karnice	STAN. 16, AZP 62–46/23	osada	kultura polska	XIV–XV w.
144	Karnice	STAN. 17, AZP 62–46/24	osada	kultura polska	XIV–XV w.
145	Kobylniki	STAN. 1, AZP 62–46/30	osada osada	kultura łużycka kultura polska	V okres epoki brązu–okres halsztacki C XIV–XV w.
146	Kobylniki	STAN. 2, AZP 62–46/31	osada osada	kultura prapolska kultura polska	XI–XII w. XIV–XV w.
147	Kobylniki	STAN. 3, AZP 62–46/32 Zespół stanowisk: C	osada osada	kultura łużycka kultura polska	V okres epoki brązu–okres halsztacki C XIV–XV w.

148	Kobylniki	STAN. 4, AZP 62–46/33 Zespół stanowisk: C	śląd osadnictwa osada	kultura przeworska kultura polska	późny okres wpływów rzymskich XIV–XV w.
149	Kobylniki	STAN. 5, AZP 62–46/34 Zespół stanowisk: C	osada osada	kultura łużycka kultura polska	V okres epoki brązu–okres halsztacki C XIV–XV w.
150	Kobylniki	STAN. 6, AZP 62–46/35 Zespół stanowisk: C	osada osada	kultura prapolska kultura polska	X–XI w. XIV–XV w.
151	Kobylniki	STAN. 7, AZP 62–46/36 Zespół stanowisk: C	osada osada	kultura polska kultura polska	XIV–XV w. XVI–XVIII w.
152	Kobylniki	STAN. 8, AZP 62–46/37	osada	kultura polska	XIV–XV w.
153	Kolonia Chropy	STAN. 1, AZP 63–47/29 Zespół stanowisk: H	osada	kultura przeworska	środkowy okres lateński
154	Kolonia Góra Bałdrzychowska	STAN. 1, AZP 64–47/28	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
155	Krępa	STAN. 1, AZP 63–46/1	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
156	Krępa	STAN. 2, AZP 63–46/2	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
157	Krępa	STAN. 3, AZP 63–46/3 Zespół stanowisk: K	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVI–XVIII w.
158	Krępa	STAN. 4, AZP 63–46/4 Zespół stanowisk: K	śląd osadnictwa punkt osadniczy osada punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura przeworska kultura polska kultura polska	epoka kamienia okres halsztacki okres wpływów rzymskich późne średniowiecze XVII–XVIII w.
159	Krępa	STAN. 5, AZP 63–46/5 Zespół stanowisk: K	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska kultura polska	chronologia nieokreślona późne średniowiecze XVII–XVIII w.
160	Krępa	STAN. 6, AZP 63–46/6	śląd osadnictwa	kultura pucharów lejkowatych(?)	neolit
161	Krępa	STAN. 7, AZP 64–46/1	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI–XVIII w.
162	Krępa	STAN. 8, AZP 64–46/2	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVII–XVIII w.
163	Krępa	STAN. 9, AZP 64–46/3	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.

164	Krępa	STAN. 10, AZP 64-46/4	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII-XVIII w.
165	Krępa	STAN. 11, AZP 64-46/5	punkt osadniczy	kultura polska	XVI-XVIII w.
166	Krępa	STAN. 12, AZP 64-46/6	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI-XVIII w.
167	Krępa	STAN. 13, AZP 64-46/7	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska	epoka kamienia- epoka brązu XVII-XVIII w.
168	Ksawercin	STAN. 1, AZP 63-46/9	osada (?) punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	chronologia nieokreślona XVII-XVIII w.
169	Ksawercin	STAN. 2, AZP 63-46/10	śląd osadnictwa	kultura przeworska	chronologia nieokreślona
170	Ksawercin	STAN. 3, AZP 63-46/11	punkt osadniczy	kultura polska	XVII-XVIII w.
171	Ksawercin	STAN. 4, AZP 63-46/14 Zespół stanowisk: L	osada śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura polska	epoka brązu/okres halsztacki okres nowożytny
172	Ksawercin	STAN. 5, AZP 63-46/15 Zespół stanowisk: L	osada śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura polska	IV-V okres epoki brązu okres nowożytny
173	Ksawercin	STAN. 6, AZP 63-46/16 Zespół stanowisk: L	osada (?) śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura polska kultura polska	epoka brązu późne średniowiecze XVII-XVIII w.
174	Ksawercin	STAN. 7, AZP 63-46/17 Zespół stanowisk: L	śląd osadnictwa cmentarzysko	kultura nieokreślona kultura łużycka	epoka kamienia epoka brązu- okres halsztacki
175	Ksawercin	STAN. 8, AZP 63-46/18 Zespół stanowisk: L	osada (?)	kultura łużycka	chronologia nieokreślona
176	Ksawercin	STAN. 9, AZP 63-46/19 Zespół stanowisk: L	osada śląd osadnictwa	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich okres nowożytny
177	Ksawercin	STAN. 10, AZP 63-46/20 Zespół stanowisk: L	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
178	Ksawercin	STAN. 11, AZP 63-46/21 Zespół stanowisk: L	osada (?)	kultura łużycka	okres halsztacki
179	Ksawercin	STAN. 12, AZP 63-46/22	punkt osadniczy	kultura polska	XVII-XVIII w.

180	Ksawercin	STAN. 13, AZP 63–46/23	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska	pradzieje XVII–XVIII w.
181	Lipnica	STAN. 1, AZP 63–46/12	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
182	Lipnica	STAN. 2, AZP 63–46/13	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	IV–V okres epoki brązu XVII–XVIII w.
183	Lipnica	STAN. 3, AZP 63–46/24 Zespół stanowisk: F	śląd osadnictwa osada punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura polska	wczesna epoka brązu (?) okres halszacki D/wczesny okres lateński XVII–XVIII w.
184	Lipnica	STAN. 4, AZP 63–46/25 Zespół stanowisk: F	osada punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
185	Lipnica	STAN. 5, AZP 63–46/26 Zespół stanowisk: F	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska	Pradzieje XVII–XVIII w.
186	Lipnica	STAN. 6, AZP 63–46/27 Zespół stanowisk: F	osada (?) punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	okres halszacki C okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
187	Lipnica	STAN. 7, AZP 63–46/28 Zespół stanowisk: F	osada punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska kultura polska	okres halszacki/ wczesny okres lateński średniowiecze XVII–XVIII w.
188	Lipnica	STAN. 8, AZP 63–46/29 Zespół stanowisk: F	śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura pomorska kultura przeworska kultura polska kultura polska	epoka kamienia okres lateński późny okres lateński–okres wpływów rzymskich późne średniowiecze XVII–XVIII w.
189	Lipnica	STAN. 9, AZP 63–46/30 Zespół stanowisk: F	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
190	Lipnica	STAN. 10, AZP 63–46/31 Zespół stanowisk: F	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.

191	Lipnica	STAN. 11, AZP 63–46/32 Zespół stanowisk: F	osada ślad osadnictwa	kultura łużycka kultura polska	V okres epoki brązu–okres halsztacki okres nowożytny
192	Lipnica	STAN. 12, AZP 63–46/33 Zespół stanowisk: F	ślad osadnictwa punkt osadniczy osada punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	epoka kamienia chronologia nieokreślona okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
193	Lipnica	STAN. 13, AZP 63–46/34 Zespół stanowisk: F	osada punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	okres halsztacki D/wczesny okres lateński XVII–XVIII w.
194	Lipnica	STAN. 14, AZP 63–46/35	ślad osadnictwa punkt osadniczy	kultura przeworska (?) kultura polska	chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
195	Lipnica	STAN. 15, AZP 63–46/49	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
196	Lipnica	STAN. 16, AZP 63–46/50	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
197	Lipnica	STAN. 17, AZP 63–46/51	osada (?) punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	okres halsztacki XVII–XVIII w.
198	Lipnica	STAN. 18, AZP 63–46/52	ślad osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
199	Lipnica	STAN. 19, AZP 63–46/53	ślad osadnictwa ślad osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura przeworska (?) kultura polska	chronologia nieokreślona chronologia nieokreślona XVI–XVIII w.
200	Lipnica	STAN. 20, AZP 63–46/54	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
201	Lipnica	STAN. 21, AZP 63–46/56	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
202	Lipnica	STAN. 22, AZP 63–46/57	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
203	Łężki	STAN. 1, AZP 64–47/22	ślad osadnictwa	kultura polska	XIV–XV w.
204	Malenie	STAN. 1, AZP 64–46/28	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.

205	Malenie	STAN. 2, AZP 64–46/29	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich okres nowożytny
206	Malenie	STAN. 3, AZP 64–46/30	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
207	Malenie	STAN. 4, AZP 64–46/31 Zespół stanowisk: M	śląd osadnictwa osada osada punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka/ pomorska kultura przeworska (?) kultura polska	epoka brązu okres halsztacki– wczesny okres lateński chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
208	Malenie	STAN. 5, AZP 64–46/35 Zespół stanowisk: M	śląd osadnictwa śląd osadnictwa osada osada (?) punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura przeworska (?) kultura polska kultura polska	epoka kamienia chronologia nieokreślona okres wpływów rzymskich średniowiecze XVI–XVII w.
209	Malenie	STAN. 6, AZP 64–46/44	osada (?) punkt osadniczy	kultura pomorska kultura polska	okres halsztacki D/wczesny okres lateński XVII–XVIII w.
210	Małe	STAN. 1, AZP 63–47/11 Zespół stanowisk: Z	osada osada	kultura pomorska kultura prapolska	wczesny okres lateński wczesne średniowiecze
211	Małe	STAN. 2, AZP 63–47/12 Zespół stanowisk: Z	osada	kultura pomorska	wczesny okres lateński
212	Małe	STAN. 3, AZP 63–47/13 Zespół stanowisk: Z	osada	kultura przeworska	późny okres lateński– wczesny okres wpływów rzymskich
213	Małe	STAN. 4, AZP 63–47/14 Zespół stanowisk: Z	osada	kultura prapolska	wczesne średniowiecze
214	Małe	STAN. 5, AZP 63–47/15	osada	kultura łużycka	okres halsztacki– okres lateński
215	Małe	STAN. 6, AZP 63–47/63	śląd osadnictwa	kultura przeworska	środkowy– późny okres lateński
216	Małe Brzezinki	STAN. 1, AZP 63–47/64	osada	kultura pomorska	wczesny okres lateński

217	Mrowiczna	STAN. 1, AZP 63–47/58	śląd osadnictwa	kultura łużycka	IV okres epoki brązu
218	Mrowiczna	STAN. 2, AZP 63–47/59	śląd osadnictwa	kultura pomorska	wczesny okres lateński
219	Niemysłów	STAN. 4, AZP 64–46/82	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
220	Niemysłów	STAN. 5, AZP 64–46/83	śląd osadnictwa śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska kultura polska	pradzieje średniowiecze XVII–XVIII w.
221	Niemysłów	STAN. 6, AZP 64–46/84	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
222	Niewiesz	STAN. 1, AZP 63–46/46	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
223	Niewiesz	STAN. 2, AZP 63–46/47	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
224	Niewiesz	STAN. 3, AZP 63–46/48	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
225	Niewiesz	STAN. 4, AZP 63–46/58	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
226	Niewiesz	STAN. 5, AZP 63–46/59	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
227	Niewiesz Kolonia	STAN. 1, AZP 63–46/60	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
228	Niewiesz Kolonia	STAN. 2, AZP 63–46/61	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska	pradzieje XVII–XVIII w.
229	Niewiesz Kolonia	STAN. 3, AZP 62–46/47	osada osada	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XIV–XV w.
230	Niewiesz Kolonia	STAN. 4, AZP 62–46/48	osada	kultura łużycka	V okres epoki brązu–okres halsztacki C
231	Nowa Wieś	STAN. 1, AZP 64–46/15	śląd osadnictwa	kultura łużycka	chronologia nieokreślona
232	Nowa Wieś	STAN. 2, AZP 64–46/8	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
233	Nowa Wieś	STAN. 3, AZP 64–46/9	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVII–XVIII w.
234	Nowa Wieś	STAN. 4, AZP 64–46/10	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI–XVIII w.
235	Nowa Wieś	STAN. 5, AZP 64–46/11	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura polska	epoka kamienia epoka brązu XVII–XVIII w.

236	Nowa Wieś	STAN. 6, AZP 64–46/12	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
237	Nowa Wieś	STAN. 7, AZP 64–46/13	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
238	Nowa Wieś	STAN. 8, AZP 64–46/14	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVI–XVIII w.
239	Nowa Wieś	STAN. 9, AZP 64–46/16	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
240	Panaszew	STAN. 1, AZP 64–47/12	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halszacki C–D
241	Panaszew	STAN. 3, AZP 64–48/24	śląd osadnictwa	kultura polska	XVI–XVIII w.
242	Poddębice	STAN. 1, AZP 64–47/4	cmentarzysko	kultura łużycka	okres halszacki C–D
243	Poddębice	STAN. 2, AZP 64–47/5	cmentarzysko	kultura prapolska	XII–XIII w.
244	Podgórcze	STAN. 1, AZP 64–46/45	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
245	Podgórcze	STAN. 2, AZP 64–46/46	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	epoka brązu (?) okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
246	Podgórcze	STAN. 3, AZP 64–46/47	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
247	Podgórcze	STAN. 4, AZP 64–46/48	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	okres halszacki XVI–XVIII w.
248	Podgórcze	STAN. 5, AZP 64–46/49	punkt osadniczy śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura przeworska kultura nieokreślona kultura polska	późny okres wpływów rzymskich średniowiecze (?) XVI–XVIII w.
249	Podgórcze	STAN. 6, AZP 64–46/50 Zespół stanowisk: N	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska	pradzieje XVII–XVIII w.
250	Podgórcze	STAN. 7, AZP 64–46/51 Zespół stanowisk: N	punkt osadniczy śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska kultura polska	okres halszacki średniowiecze XVII–XVIII w.
251	Podgórcze	STAN. 8, AZP 64–46/59 Zespół stanowisk: N	śląd osadnictwa osada (?) punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska kultura polska kultura polska	epoka brązu okres wpływów rzymskich późne średniowiecze XVII–XVIII w.

252	Podgórcze	STAN. 9, AZP 64–46/60	punkt osadniczy śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska kultura polska	okres halsztacki późne średniowiecze XVII–XVIII w.
253	Porczyny	STAN. 2, AZP 64–46/17	osada punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	epoka brązu okres nowożytny
254	Porczyny	STAN. 3, AZP 64–46/18	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
255	Porczyny	STAN. 4, AZP 64–46/19	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
256	Porczyny	STAN. 5, AZP 64–46/20	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.
257	Porczyny	STAN. 6, AZP 64–46/21	punkt osadniczy śląd osadnictwa	kultura nieokreślona kultura polska	pradzieje okres nowożytny
258	Porczyny	STAN. 7, AZP 64–46/22	śląd osadnictwa śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura przeworska kultura polska	późny neolit okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
259	Porczyny	STAN. 8, AZP 64–46/23	osada (?) punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
260	Porczyny	STAN. 9, AZP 64–46/24	śląd osadnictwa śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska kultura polska	chronologia nieokreślona średniowiecze XVII–XVIII w.
261	Porczyny	STAN. 10, AZP 64–46/25	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska	neolit (?) XVII–XVIII w.
262	Porczyny	STAN. 11, AZP 64–46/26	śląd osadnictwa śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	chronologia nieokreślona okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
263	Porczyny	STAN. 12, AZP 64–46/27	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	epoka brązu (?) XVII–XVIII w.
264	Porczyny	STAN. 13, AZP 64–46/32	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVII–XVIII w.
265	Porczyny	STAN. 14, AZP 64–46/33	punkt osadniczy	kultura polska	XVII–XVIII w.

266	Porczyny	STAN. 15, AZP 64–46/34	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	chronologia nieokreślona XVII–XVIII w.
267	Porczyny	STAN. 16, AZP 64–46/36	punkt osadniczy śląd osadnictwa	kultura pomorska kultura polska	wczesny/ środkowy okres lateński okres nowożytny
268	Praga	STAN. 1, AZP 64–47/50	osada	kultura łużycka	IV–V okres epoki brązu
269	Pudłów Nowy	STAN. 1, AZP 65–47/73	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
270	Pudłów Nowy	STAN. 2, AZP 65–47/74	śląd osadnictwa	kultura pucharów lejkowatych	neolit
271	Pudłów Nowy	STAN. 3, AZP 65–47/75	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	chronologia nieokreślona
272	Pudłów Nowy	STAN. 4, AZP 65–47/76	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
273	Pudłów Nowy	STAN. 5, AZP 65–47/77	śląd osadnictwa	kultura łużycka (?)	okres halsztacki C–D (?)
274	Pudłów Nowy	STAN. 6, AZP 65–47/78	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
275	Pudłów Nowy	STAN. 7, AZP 65–46/49 Zespół stanowisk: U	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
276	Pudłów Nowy	STAN. 8, AZP 65–46/43 Zespół stanowisk: Y	osada (?)	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
277	Pudłów Nowy	STAN. 9, AZP 65–46/44 Zespół stanowisk: Y	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
278	Pudłów Nowy	STAN. 10, AZP 65–46/45 Zespół stanowisk: Y	osada	kultura przeworska	późny okres lateński
279	Pudłów Stary	STAN. 1, AZP 65–47/52	śląd osadnictwa	kultura przeworska (?)	okres wpływów rzymskich (?)
280	Pudłów Stary	STAN. 2, AZP 65–47/53	śląd osadnictwa	kultura łużycka (?), pomorska (?)	okres halsztacki C–D
281	Pudłów Stary	STAN. 3, AZP 65–47/54	osada (?)	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
282	Pudłów Stary	STAN. 4, AZP 65–47/55	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
283	Pudłów Stary	STAN. 5, AZP 65–47/56 Zespół stanowisk: U	śląd osadnictwa osada	kultura pucharów lejkowatych kultura łużycka	neolit okres halsztacki C–D

284	Pudłów Stary	STAN. 6, AZP 65–47/57 Zespół stanowisk: U	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura nieokreślona kultura pucharów lejkwatych	pradzieje neolit
285	Pudłów Stary	STAN. 7, AZP 65–47/58 Zespół stanowisk: U	osada	kultura łużycka	okres halszacki C–D
286	Pudłów Stary	STAN. 8, AZP 65–47/59 Zespół stanowisk: U	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halszacki C–D
287	Pudłów Stary	STAN. 9, AZP 65–47/60 Zespół stanowisk: U	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halszacki C–D
288	Pudłów Stary	STAN. 10, AZP 65–47/61	śląd osadnictwa	kultura łużycka (?)	okres halszacki C–D (?)
289	Pudłów Stary	STAN. 11, AZP 65–47/62	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
290	Pudłów Stary	STAN. 12, AZP 65–47/63 Zespół stanowisk: U	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
291	Pudłów Stary	STAN. 13, AZP 65–47/64 Zespół stanowisk: U	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
292	Pudłów Stary	STAN. 14, AZP 65–47/65 Zespół stanowisk: U	śląd osadnictwa osada	kultura łużycka kultura przeworska	III–IV okres epoki brązu późny okres lateński/okres wpływów rzymskich
293	Pudłów Stary	STAN. 15, AZP 65–47/66 Zespół stanowisk: U	śląd osadnictwa	kultura przeworska (?)	okres wpływów rzymskich (?)
294	Pudłów Stary	STAN. 16, AZP 65–47/67 Zespół stanowisk: U	osada	kultura łużycka	epoka brązu/okres halszacki
295	Pudłówek	STAN. 2, AZP 65–46/17 Zespół stanowisk: W	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
296	Pudłówek	STAN. 3, AZP 65–46/18 Zespół stanowisk: W	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
297	Pudłówek	STAN. 4, AZP 65–46/19 Zespół stanowisk: W	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
298	Pudłówek	STAN. 5, AZP 65–46/20 Zespół stanowisk: Y	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
299	Pudłówek	STAN. 6, AZP 65–46/21 Zespół stanowisk: V	osada osada	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze okres nowożytny
300	Pudłówek	STAN. 7, AZP 65–46/22 Zespół stanowisk: V	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich

301	Pudłówek	STAN. 8, AZP 65–46/23 Zespół stanowisk: V	cmentarzysko osada	kultura przeworska kultura prapolska	okres wpływów rzymskich III wczesne średniowiecze
302	Pudłówek	STAN. 9, AZP 65–46/24 Zespół stanowisk: V	osada osada	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze
303	Pudłówek	STAN. 11, AZP 65–46/30 Zespół stanowisk: V	osada osada	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze
304	Pudłówek	STAN. 12, AZP 65–46/31 Zespół stanowisk: V	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
305	Pudłówek	STAN. 13, AZP 65–46/32 Zespół stanowisk: V	osada osada	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze
306	Pudłówek	STAN. 14, AZP 65–46/33 Zespół stanowisk: V	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
307	Pudłówek	STAN. 15, AZP 65–46/15 Zespół stanowisk: W	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
308	Pudłówek	STAN. 16, AZP 65–46/16 Zespół stanowisk: W	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
309	Pudłówek	STAN. 17, AZP 65–47/70	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	chronologia nieokreślona
310	Pudłówek	STAN. 18, AZP 65–47/71	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
311	Pudłówek	STAN. 19, AZP 65–47/72	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
312	Pudłówek	STAN. 20, AZP 65–46/48	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
313	Pustkowie	STAN. 1, AZP 65–47/17	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
314	Pustkowie	STAN. 2, AZP 65–47/18	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
315	Pustkowie	STAN. 3, AZP 65–47/19	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	chronologia nieokreślona
316	Pustkowie	STAN. 4, AZP 65–47/20	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura polska	okres halsztacki C–D okres nowożytny
317	Pustkowie	STAN. 5, AZP 65–47/21	osada osada	kultura przeworska kultura prapolska	okres wpływów rzymskich III wczesne średniowiecze

318	Pustkowie	STAN. 6, AZP 65–47/22	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura przeworska kultura prapolska	okres wpływów rzymskich II wczesne średniowiecze
319	Pustkowie	STAN. 7, AZP 65–47/23	cmentarzysko	kultura łużycka	epoka brązu/okres halsztacki
320	Pustkowie	STAN. 8, AZP 65–47/24	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
321	Pustkowie	STAN. 9, AZP 65–47/25	śląd osadnictwa	kultura łużycka	epoka brązu
322	Pustkowie	STAN. 10, AZP 65–47/26	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
323	Pustkowie	STAN. 11, AZP 65–47/27	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
324	Pustkowie	STAN. 12, AZP 65–47/28	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
325	Pustkowie	STAN. 13, AZP 65–47/29	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
326	Pustkowie	STAN. 14, AZP 65–47/31	śląd osadnictwa osada	kultura łużycka kultura polska	okres halsztacki C–D okres nowożytny
327	Pustkowie	STAN. 15, AZP 65–47/32	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
328	Pustkowie	STAN. 16, AZP 65–47/33	śląd osadnictwa	kultura łużycka (?)	okres halsztacki C–D (?)
329	Pustkowie	STAN. 17, AZP 65–47/34	śląd osadnictwa	kultura łużycka	IV okres epoki brązu
330	Pustkowie	STAN. 18, AZP 65–47/35	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	pradzieje
331	Pustkowie	STAN. 19, AZP 65–47/101	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura polska	okres halsztacki C–D późne średniowiecze
332	Rąbczyn	STAN. 1, AZP 64–47/16	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
333	Rąbczyn	STAN. 2, AZP 64–47/17	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
334	Rąbczyn	STAN. 3, AZP 64–47/18	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
335	Rąbczyn	STAN. 4, AZP 64–47/19	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura prapolska	okres halsztacki C–D II wczesne średniowiecze
336	Rąbczyn	STAN. 5, AZP 64–47/20	osada	kultura prapolska	III wczesne średniowiecze

337	Rąbczyn	STAN. 6, AZP 64–47/25	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
338	Rąbczyn	STAN. 7, AZP 64–47/26 Zespół stanowisk: P	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
339	Rąbczyn	STAN. 8, AZP 64–47/27 Zespół stanowisk: P	śląd osadnictwa osada	kultura łużycka kultura prapolska	okres halsztacki C–D II wczesne średniowiecze
340	Rodrysin	STAN. 1, AZP 63–47/27	śląd osadnictwa	kultura łużycka	V okres epoki brązu
341	Sempółki	STAN. 1, AZP 62–46/49 Zespół stanowisk: A	osada osada	kultura prapolska kultura polska	X–XI w. XIV–XV w.
342	Sempółki	STAN. 2, AZP 62–46/50 Zespół stanowisk: A	osada	kultura polska	XIV–XV w.
343	Sempółki	STAN. 3, AZP 62–46/51 Zespół stanowisk: A	osada	kultura łużycka	V okres epoki brązu–okres halsztacki C
344	Sempółki	STAN. 4, AZP 62–46/52 Zespół stanowisk: A	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
345	Sempółki	STAN. 5, AZP 62–46/53 Zespół stanowisk: A	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
346	Sempółki	STAN. 6, AZP 62–46/54 Zespół stanowisk: A	osada	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
347	Sempółki	STAN. 7, AZP 62–46/55 Zespół stanowisk: A	osada osada	kultura przeworska kultura polska	późny okres wpływów rzymskich XIV–XV w.
348	Sempółki	STAN. 8, AZP 62–46/56 Zespół stanowisk: A	osada	kultura przeworska	późny okres wpływów rzymskich
349	Sempółki	STAN. 9, AZP 62–46/57 Zespół stanowisk: A	śląd osadnictwa osada	kultura prapolska kultura polska	XI–XII w. XIV–XV w.
350	Sworawa	STAN. 1, AZP 63–47/16 Zespół stanowisk: J	osada śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura przeworska kultura prapolska	IV–V okres epoki brązu wczesny okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze
351	Sworawa	STAN. 2, AZP 63–47/17 Zespół stanowisk: J	osada śląd osadnictwa	kultura przeworska kultura prapolska	okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze

352	Sworawa	STAN. 3, AZP 63–47/18 Zespół stanowisk: J	osada	kultura przeworska	środkowy okres lateński–wczesny okres wpływów rzymskich
353	Sworawa	STAN. 4, AZP 63–47/19 Zespół stanowisk: J	osada	kultura pomorska	wczesny okres lateński
354	Sworawa	STAN. 5, AZP 63–47/45 Zespół stanowisk: J	osada	kultura prapolska	wczesne średniowiecze
355	Sworawa	STAN. 6, AZP 63–47/20 Zespół stanowisk: J	osada śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura prapolska	epoka brązu–okres halsztacki C wczesne średniowiecze
356	Sworawa	STAN. 7, AZP 63–47/21 Zespół stanowisk: J	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
357	Sworawa	STAN. 8, AZP 63–47/22 Zespół stanowisk: J	śląd osadnictwa	kultura przeworska	późny okres lateński
358	Sworawa	STAN. 9, AZP 63–47/23 Zespół stanowisk: J	osada	kultura pomorska	wczesny okres lateński
359	Sworawa	STAN. 10, AZP 63–47/24 Zespół stanowisk: J	cmentarzysko	kultura przeworska	późny okres lateński–wczesny okres wpływów rzymskich
360	Sworawa	STAN. 11, AZP 63–47/25 Zespół stanowisk: J	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
361	Sworawa	STAN. 12, AZP 63–47/26 Zespół stanowisk: J	osada	kultura pomorska	wczesny okres lateński
362	Sworawa	STAN. 13, AZP 63–47/65	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
363	Szarów	STAN. 1, AZP 62–46/38 Zespół stanowisk: B	osada	kultura polska	XIV–XV w.
364	Szarów	STAN. 2, AZP 62–46/39	osada	kultura łużycka	V okres epoki brązu–okres halsztacki C
365	Szarów	STAN. 3, AZP 62–46/40 Zespół stanowisk: B	osada	kultura polska	XIV–XV w.
366	Szarów	STAN. 4, AZP 62–46/41 Zespół stanowisk: B	osada	kultura łużycka	V okres epoki brązu – okres halsztacki C
367	Szarów	STAN. 5, AZP 62–46/42 Zespół stanowisk: B	osada	kultura polska	XIV–XV w.
368	Szarów	STAN. 6, AZP 62–46/43 Zespół stanowisk: B	osada	kultura polska	XIV–XV w.
369	Szarów	STAN. 7, AZP 62–46/44 Zespół stanowisk: B	osada	kultura polska	XIV–XV w.

370	Szarów	STAN. 8, AZP 62–46/45 Zespół stanowisk: B	osada osada osada	kultura przeworska kultura prapolska kultura polska	późny okres wpływów rzymskich X–XI w. XIV–XV w.
371	Szarów	STAN. 9, AZP 62–46/46 Zespół stanowisk: B	śląd osadnictwa osada osada osada	kultura przeworska kultura prapolska kultura polska kultura polska	późny okres wpływów rzymskich X–XI w. XIV–XV w. XVI–XVIII w.
372	Szczyty	STAN. 1, AZP 64–47/10	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
373	Szczyty	STAN. 2, AZP 64–47/11	osada	kultura polska	XVII–XVIII w.
374	Tarnowa	STAN. 1, AZP 63–47/60	osada śląd osadnictwa	kultura pomorska kultura przeworska	wczesny okres lateński wczesny okres wpływów rzymskich
375	Tarnowa	STAN. 2, AZP 63–47/61	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura amfor kulistych kultura łużycka	późny neolit okres halsztacki C–D
376	Tumusin	STAN. 3, AZP 64–48/67	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
377	Tumusin	STAN. 4, AZP 64–48/68	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
378	Tumusin	STAN. 5, AZP 64–48/69	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze, XIII–XV w. XVI–XVIII w.
379	Wilczków	STAN. 1, AZP 63–46/36	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura polska	epoka kamienia III–IV okres epoki brązu XVII–XVIII w.
380	Wilczków	STAN. 2, AZP 63–46/37	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
381	Wilczków	STAN. 3, AZP 63–46/38	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
382	Wilczków	STAN. 4, AZP 63–46/39 Zespół stanowisk: D	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	późny okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
383	Wilczków	STAN. 5, AZP 63–46/40 Zespół stanowisk: D	osada	kultura przeworska	późny okres wpływów rzymskich

384	Wilczków	STAN. 6, AZP 63–46/41 Zespół stanowisk: D	śląd osadnictwa osada punkt osadniczy śląd osadnictwa	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura polska kultura polska	epoka kamienia chronologia nieokreślona średniowiecze okres nowożytny
385	Wilczków	STAN. 7, AZP 63–46/42 Zespół stanowisk: D	osada (?) śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura polska kultura polska	okres halsztacki późne średniowiecze okres nowożytny
386	Wilczków	STAN. 8, AZP 63–46/43 Zespół stanowisk: D	śląd osadnictwa osada	kultura nieokreślona kultura przeworska	epoka kamienia późny okres lateński–okres wpływów rzymskich
387	Wilczków	STAN. 9, AZP 63–46/44 Zespół stanowisk: D	śląd osadnictwa osada punkt osadniczy	kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	chronologia nieokreślona okres wpływów rzymskich XVI–XVIII w.
388	Wilczków	STAN. 10, AZP 63–46/45 Zespół stanowisk: D	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska	pradzieje XVII–XVIII w.
389	Wólka	STAN. 1, AZP 64–47/8	śląd osadnictwa	kultura ceramiki sznurowej	III neolit
390	Wólka	STAN. 2, AZP 65–47/30	osada	kultura polska	okres nowożytny
391	Wólka	STAN. 3, AZP 65–47/36 Zespół stanowisk: S	osada	kultura przeworska (?)	okres wpływów rzymskich (?)
392	Zagórzycy	STAN. 1, AZP 64–47/6 Zespół stanowisk: O	cmentarzysko	kultura ceramiki sznurowej	I okres epoki brązu
393	Zagórzycy	STAN. 3, AZP 64–47/29	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura przeworska	okres halsztacki C–D okres wpływów rzymskich
394	Zagórzycy	STAN. 4, AZP 64–47/30	osada	kultura prapolska	II–III wczesne średniowiecze
395	Zagórzycy	STAN. 5, AZP 64–47/31 Zespół stanowisk: O	osada	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
396	Zagórzycy	STAN. 6, AZP 64–47/32 Zespół stanowisk: O	cmentarzysko	kultura łużycka	V okres epoki brązu–okres halsztacki C–D

397	Zagórzycze	STAN. 7, AZP 64-47/33 Zespół stanowisk: O	cmentarzysko	kultura pomorska	wczesny okres lateński
398	Zagórzycze	STAN. 8, AZP 64-47/34 Zespół stanowisk: O	śląd osadnictwa	kultura przeworska	późny okres lateński-okres wpływów rzymskich
399	Zagórzycze	STAN. 9, AZP 64-47/35 Zespół stanowisk: O	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura prapolska	okres halsztacki C-D wczesne średniowiecze
400	Zagórzycze	STAN. 10, AZP 64-47/36 Zespół stanowisk: O	cmentarzysko cmentarzysko	kultura pomorska kultura przeworska	wczesny okres lateński późny okres lateński

Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu Gminy Poddębice wpisanych do rejestru zabytków

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia	Nr	Data wpisu
1	Busina-Kolonia	STAN. 1, AZP 64-46/100	grodzisko śląd osadnictwa	prapolska lub polska polska	średniowiecze XVII-XVIII w.	198/A	10.10.1969 r.
2	Golice	STAN. 1, AZP 63-47/75	dwór na kopcu	polska	średniowiecze, XIII w.	200/A	10.10.1969 r.

Wykaz archiwalnych stanowisk archeologicznych z terenu Gminy Poddębice (bez lokalizacji na mapie)

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia
1	Bałdrzychów	STAN. 1 AZP 64-46/103	cmentarzysko	kultura przeworska rzymskich	wczesny okres wpływów
2	Bałdrzychów	STAN. 2, AZP 64-46/104	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura przeworska kultura prapolska	wczesny okres wpływów rzymskich wczesne średniowiecze
3	Bałdrzychów	STAN. 4, AZP 64-46/105	śląd osadnictwa	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
4	Bałdrzychów	STAN. 6, AZP 64-46/107	cmentarzysko	kultura łużycka	IV-V okres epoki brązu
5	Bałdrzychów	STAN. 10, AZP 64-46/108	śląd osadnictwa	kultura pucharów lejkowatych	neolit
6	Bałdrzychów	STAN. 11, AZP 64-46/109	cmentarzysko (?)	kultura	okres wpływów

				przeworska	rzymskich
7	Bałdrzychów	STAN. 12, AZP 64–46/110	osada (?)	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
8	Bałdrzychów	STAN. 13, AZP 64–46/111	śląd osadnictwa	–	poł. XIV w.
9	Byczyna	STAN. 1, AZP 64–47/1	osada	kultura prapolska	X–XIII w.
10	Chropy	STAN. 10, AZP 63–47/68	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura przeworska kultura przeworska	późny okres lateński późny okres wpływów rzymskich
11	Chropy	STAN. 11, AZP 63–47/69	osada	kultura prapolska	X–XIII w.
12	Góra Bałdrzychowska	STAN. 2, AZP 64–47/3	osada	kultura prapolska	X–XIII w.
13	Jankowice	STAN. 1, AZP 63–46/65	osada	kultura prapolska	poł. X–poł. XIII w.
14	Jankowice	STAN. 2, AZP 63–46/66	śląd osadnictwa	kultura nieokreślona	paleolit
15	Karnice	STAN. 11, AZP 62–47/2 i 63–47/70	cmentarzysko	kultura pomorska	wczesny okres lateński
16	Małe	STAN. 7, AZP 63–47/71	śląd osadnictwa	kultura pomorska	wczesny okres lateński
17	Niemysłów	STAN. 1, AZP 64–46/112	cmentarzysko	kultura przeworska	okres wpływów rzymskich
18	Niemysłów	STAN. 2, AZP 64–46/113	cmentarzysko	kultura łużycka	okres halszacki
19	Niemysłów	STAN. 3, AZP 64–46/114	cmentarzysko	kultura łużycka	okres halszacki
20	Porczyny	STAN. 1, AZP 64–46/115	osada	kultura prapolska	wczesne średniowiecze
21	Pudłówek	STAN. 1, AZP 65–46/37	cmentarzysko	kultura łużycka	okres halszacki C–D
22	Sworawa	STAN. 14, AZP 63–47/73	osada	kultura prapolska	X–XIII w.
23	Ułany	STAN. 1, AZP 63–46/67	skarb	kultura łużycka	III (?), IV–V okres epoki brązu
24	Zagórzyce	STAN. 2, AZP 64–47/7	osada	kultura prapolska	X–XIII w.

Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu Gminy Poddebice bez lokalizacji na mapie

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia
1	Balin	STAN. 3, AZP 63-45/1	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura polska kultura polska	epoka kamienia późne średniowiecze XVII-XVIII w.
2	Balin	STAN. 4, AZP: 63-45/2	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII-XVIII w.
3	Balin	STAN. 5, AZP 63-45/3	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze XVII-XVIII w.
4	Balin	STAN. 6, AZP 63-45/4	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII-XVIII w.
5	Balin	STAN. 7, AZP 63-45/5	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII-XVIII w.
6	Balin	STAN. 8, AZP 63-45/6	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze XVII-XVIII w.
7	Balin	STAN. 9, AZP 63-45/7	śląd osadnictwa	kultura prapolska (?)	wczesne średniowiecze (?)
8	Balin	STAN. 10, AZP 63-45/8	śląd osadnictwa osada śląd osadnictwa	kultura nieokreślona kultura prapolska kultura polska	epoka kamienia XII-XIII w. okres nowożytny
9	Balin	STAN. 11, AZP 63-45/9	osada śląd osadnictwa	kultura prapolska kultura polska	wczesne średniowiecze średniowiecze
10	Balin	STAN. 12, AZP 63-45/10	osada śląd osadnictwa	kultura prapolska-polska kultura polska	wczesne średniowiecze-średniowiecze XVII-XVIII w.
11	Balin	STAN. 13, AZP 63-45/11	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura prapolska-polska kultura polska	pradzieje wczesne średniowiecze-średniowiecze XVII-XVIII w.

12	Balin	STAN. 14 AZP 63–45/12	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
13	Balin	STAN. 15, AZP 63–45/16	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
14	Balin	STAN. 16, AZP 63–45/17	osada (?) punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura pomorska kultura polska kultura polska	chronologia nieokreślona średniowiecze okres nowożytny
15	Balin	STAN. 17, AZP 63–45/18	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura pomorska kultura polska	okres lateński XVI–XVIII w.
16	Balin	STAN. 18, AZP 63–45/19	punkt osadniczy punkt osadniczy śląd osadnictwa	kultura przeworska kultura polska kultura polska	późny okres lateński–okres wpływow rzymskich późne średniowiecze okres nowożytny
17	Balin	STAN. 19, AZP 63–45/20	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
18	Balin	STAN. 20, AZP 63–45/21	śląd osadnictwa punkt osadniczy osada punkt osadniczy	kultura nieokreślona kultura łużycka kultura przeworska kultura polska	epoka kamienia okres halsztacki okres wpływów rzymskich średniowiecze
19	Balin	STAN. 21, AZP 63–45/22	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVI–XVIII w.
20	Balin	STAN. 22, AZP 63–45/23	osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich okres nowożytny
21	Balin	STAN. 23, AZP 63–45/25	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze XVI–XVIII w.
22	Balin	STAN. 24, AZP 63–45/26	osada (?) punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII–XVIII w.

23	Balin	STAN. 25, AZP 63–45/30	punkt osadniczy osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII–XVIII w.
24	Balin	STAN. 26, AZP 63–45/31	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze okres nowożytny
25	Balin	STAN. 27, AZP 63–45/32	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze XVII–XVIII w.
26	Borzewisko	STAN. 1, AZP 63–45/37	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII–XVIII w.
27	Borzewisko	STAN. 2, AZP 63–45/53	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich XVII–XVIII w.
28	Borzewisko	STAN. 3, AZP 63–45/54	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura prapolska (?) kultura polska	wczesne średniowiecze (?) XVII–XVIII w.
29	Borzewisko	STAN. 4, AZP 63–45/55	punkt osadniczy osada (?) punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze okres nowożytny
30	Borzewisko	STAN. 5, AZP 63–45/56	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze okres nowożytny
31	Borzewisko	STAN. 6, AZP 63–45/57	osada punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVII–XVIII w.
32	Borzewisko	STAN. 7, AZP 63–45/58	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVI–XVII w.
33	Borzewisko	STAN. 8, AZP 63–45/75	osada punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze okres nowożytny
34	Borzewisko	STAN. 9, AZP 63–45/76	punkt osadniczy osada punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze okres nowożytny

35	Borzewisko	STAN. 10, AZP 63–45/77	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
36	Borzewisko	STAN. 11, AZP 63–45/78	punkt osadniczy	kultura polska	późne średniowiecze
37	Borzewisko	STAN. 12, AZP 63–45/79	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze XVII–XVIII w.
38	Borzewisko	STAN. 13, AZP 63–45/80	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze okres nowożytny
39	Dominikowice	STAN. 11, AZP 63–45/24	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII–XVIII w.
40	Dominikowice	STAN. 15, AZP 63–45/33	śląd osadnictwa punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze XVII–XVIII w.
41	Dominikowice	STAN. 16, AZP 63–45/34	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	późny okres lateński–okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII–XVIII w.
42	Dominikowice	STAN. 18, AZP 63–45/36	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze XVII–XVIII w.
43	Dominikowice	STAN. 19, AZP 63–45/38	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII–XVIII w.
44	Dominikowice	STAN. 20, AZP 63–45/39	punkt osadniczy śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze okres nowożytny
45	Dominikowice	STAN. 21, AZP 63–45/40	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze XVI–XVIII w.
46	Dominikowice	STAN. 27, AZP 63–45/46	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	późne średniowiecze okres nowożytny

47	Leśnik	STAN. 1, AZP 63–45/95	cmentarzysko	kultura pomorska	okres halszacki D–wczesny okres lateński
48	Leśnik	STAN. 2, AZP 63–45/59	punkt osadniczy punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura przeworska kultura polska kultura polska	okres wpływów rzymskich średniowiecze XVII–XVIII w.
49	Leśnik	STAN. 3, AZP 63–45/60	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze okres nowożytny
50	Leśnik	STAN. 4, AZP 63–45/61	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura polska kultura polska	średniowiecze okres nowożytny

Wykaz stanowisk archeologicznych z terenu Gminy Poddebice, przypisanych do miejscowości spoza Gminy Poddebice

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia
1	Budki	STAN. 1, AZP 64–47/15	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halszacki C–D
2	Fułki	STAN. 1, AZP 64–48/105	śląd osadnictwa	kultura polska	XVI–XVIII w.
3	Wilczyca	STAN. 4, AZP 64–48/117	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
4	Wilczyca	STAN. 6, AZP 64–48/119	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	okres halszacki D XVI–XVIII w.
5	Złotniki	STAN. 5, AZP 64–48/34	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
6	Złotniki	STAN. 9, AZP 64–48/38	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
7	Złotniki	STAN. 10, AZP 64–48/39	śląd osadnictwa punkt osadniczy	kultura trzciniecka kultura polska	II okres epoki brązu XVI–XVIII w.
8	Złotniki	STAN. 13, AZP 64–48/42	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
9	Złotniki	STAN. 14, AZP 64–48/43	punkt osadniczy punkt osadniczy	kultura łużycka kultura polska	okres halszacki D XVI–XVIII w.

Wykaz stanowisk archeologicznych spoza Gminy Poddebice, przypisanych do miejscowości z terenu Gminy Poddebice (brak kart GEZ)

Lp.	Miejscowość	Nr stanowiska	Funkcja	Kultura	Chronologia
1	Józefów Kolonia	STAN. 5, AZP 62–47/27	śląd osadnictwa śląd osadnictwa	kultura łużycka kultura polska	okres halszacki C–D XVI–XVIII w.

2	Józefów Kolonia	STAN. 6, AZP 62–47/28	śląd osadnictwa	kultura łużycka	IV okres epoki brązu
3	Kałów	STAN. 9, AZP 65–47/94	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
4	Kałów	STAN. 10, AZP 65–47/95	śląd osadnictwa	kultura łużycka	III okres epoki brązu
5	Kałów	STAN. 11, AZP 65–47/96	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
6	Kałów	STAN. 15, AZP 65–47/100	śląd osadnictwa	kultura łużycka	okres halsztacki C–D
7	Panaszew	STAN. 2, AZP 64–48/23	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
8	Panaszew	STAN. 4, AZP 64–48/25	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
9	Panaszew	STAN. 5, AZP 64–48/26	śląd osadnictwa	kultura polska	XVI–XVIII w.
10	Panaszew	STAN. 6, AZP 64–48/27	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
11	Panaszew	STAN. 7, AZP 64–48/28	punkt osadniczy	kultura polska	XVI–XVIII w.
12	Panaszew	STAN. 8, AZP 64–48/29	śląd osadnictwa	kultura polska	XVI–XVIII w.
13	Pudłówek	STAN. 10, AZP 65–46/29	osada osada	kultura przeworska kultura polska	okres wpływów rzymskich późne średniowiecze